

Leto IV. Ribnica, maj 1983, številka 4—5

REŠETO

SAMOPRISPEVEK 83-88

*Pred pomembno odločitvijo -
za vrtec, za šole, za ceste, za vodo...*

MLADI ZA MLADE - VSI ZA VSE
SAMOPRISPEVEK -
- dobra osnova za akcijo

GLASOVANJE

29.5.1983

BREZ SAMOPRISPEVKA - NI NAPREDKA
Solidarnost - korak k razvoju

SAMOPRISPEVEK 83-88

Vsi zmoremo vse - Vsi zmoremo vse

ZA

Smo na koncu poti, tik pred ciljem, na katerem se bo, upamo, izkazala naša solidarnost, naša enotnost, povezanost, na katerem bomo dokazovali in dokazali našo pripadnost tej občinski skupnosti. Pravzaprav bomo dokazali in ponovno potrdili, kar smo v mnogih akcijah v preteklih letih že pokazali — našo pripravljenost na skupno reševanje skupnih problemov doma in v občini kot celoti.

Odločali se bomo ZA skupne naloge, skupne cilje, napredek, solidarnost, za skupnost. ZA.

Pred nami je pomembni mejni 29. maj 1983, ko se bomo na številnih voliščih po vsej občini odločali o ponovni uvedbi krajevnega samopriskpevka, ko se bomo odločali o napredku ali nazadovanju. Z oddajanjem naših glasov ZA samopriskpevek bomo potrdili obsežne načrte iz solidarnostnega združevanja in načrte v vseh šestih krajevnih skupnostih — Ribnici, Dolenji vasi, Sodražici, Loškem potoku, Slemenih in Velikih Poljanah. Glasovali bomo ZA vrtece, adaptacijo šol, komunalno urejanje naših krajev — posodabljanje cest, kanalizacije, elektrifikacijo, vodopreskrbo, izboljšanje telefonije, za čistejšo okolje, pokopališča, nove in lepše gasilske domove itd. Glasovali bomo ZA napredek, vsak glas PROTI samopriskpevku ali neudeležba na referendumu pa pomeni stopicanje na mestu, nazadovanje, pomeni črtanje in neuresničitev vseh bogatih načrtov in za normalnejše življenje in delo nujnih stvari.

»Kamen na kamen, zrno na zrno«, smo že večkrat rekli, ko smo se dogovarjali o skupnem reševanju skupnih problemov. To velja tudi danes, bo tudi jutri, vedno. Dragocena sta zavest in spoznanje, potem ko so akcije in naloge uresničene, da je v vsem tem tudi večji ali manjši del našega prispevka, da je vse pridobljeno še bolj naše. Tako smo se čutili vedno doslej, pa tudi v prihodnje ne more biti drugače. Torej — za samopriskpevek, ZA napredek!

F. Grivec

Koliko smo ustvarili v zadnjih petih letih?

Četrti samoprispevek v naši občini ponovno velik korak v razvoju posameznih krajev — Nad polovico za zdravstveni dom, ostalo za razvoj krajevnih

skupnosti — Denar samoprispevka nekajkrat obogaten z denarjem iz drugih virov

Skupščina občine Ribnica je 29. in 30. marca obravnavala tudi poročilo o zbranih in porabljenih sredstvih krajevnega samoprispevka v letih 1978—1983. Obširno poročilo podrobno prikazuje, koliko smo v zadnjih petih letih v občini zbrali z rednim dvo odstotnim samoprispevkom, kako smo zbrani denar razdeljevali krajevnim skupnostim glede na osnovni program, sprejet z referendumom 18. junija 1978 in koliko drugih sredstev je bilo še zbranih za uresničevanje skupnega programa (zdravstveni dom Ribnica) in programov krajevnih skupnosti. Analiza zadnjih petih let kaže, da je bil vsak dinar samoprispevka več kot trikrat oplemeniten, obogaten z denarjem iz

ki, prostovoljno delo, prispevki združenega dela, interesnih skupnosti, posojili itd.). Približno 60 milijonov dinarjev (šest starih milijard) samoprispevka smo zbrali v sedanjem samoprispevku, za izvedbo programov (zdravstveni dom in objekti v krajevnih skupnostih) pa je bilo porabljenih nekaj nad 200 milijonov (dvajset starih milijard dinarjev)! To pomeni, da smo s samoprispevkom dobro gospodarili in so nepoštena, zlonamerna vsa razmišljanja o nesmotrnem trošenju samoprispevka. Nasprotno, veliko ljudi v krajevnih skupnostih, interesnih skupnostih, v združenem delu, v občini kot celoti se je vrsto let trudilo, delalo prostovoljno na organizacijskem področju, zastonj torej, da so bili načrti rea-

lizirani, in tudi to je njihov prispevek k obogatitvi samoprispevka.

Sistem delitve samoprispevka po posameznih programih (zdravstveni dom in krajevne skupnosti) onemogoča vsakršno prelivanje. Iz zbirnega računa SDK se je sproti odvajal denar po vnaprej določenem ključu — odstotku na šest žiro računov — za zdravstveni dom (52,13 odstotka), KS Ribnica — 17,38%, KS Sodražica 11,50%, KS Dolenja vas — 5,76%, KS Loški potok — 9%, KS Sv. Gregor — 3,11% in KS Velike Poljane — 1,12%.

Poročila o zbiranju in porabi samoprispevka so bila narejena in obravnavana v skupščini tudi v vmesnih obdobjih, vsaj dvakrat pa smo o tem, še posebej o

sredstvih za zdravstveni dom, poročali v našem Rešetju. Seveda imajo krajevne skupnosti, ki zbirajo in porabljajo njihov del samoprispevka, tudi stalno nalogo informiranja občanov o poteku del in uresničevanju načrtov del. Tako je bilo v preteklosti, tako bo moralo biti tudi v prihodnje, saj na občinskem nivoju ni vodena evidenca porabe (razen za skupne naloge) in tudi vplivati ni mogoče na zbiranje in trošenje sredstev samoprispevka z občinske ravni.

Oglejmo si sedaj zgoščeno poročilo o višini zbranih sredstev samoprispevka v zadnjih petih letih (do junija letos) in o uresničevanju pred petimi leti dogovorjenih načrtov del in videli bomo, da smo resnično veliko dosegli.

Praznovanje v Loškem potoku 26. marca. Vzdušja, tovarištva, veselja ni moglo do kraja pokvariti niti izredno slabo vreme s precej

novega snega. Zborovanje je bilo pred šolo, ki je bila zgrajena z drugim samoprispevkom, v letu 1972.

SAMOPRISPEVEK 83-88

Na referendumu dne 18. 6. 1978 smo se na območjih krajevnih skupnosti Ribnica, Sodražica, Dolenja vas, Loški potok, Sv. Gregor in Velike Poljane odločili za uvedbo krajevnega samopriskpevka za sofinanciranje zdravstvenega doma v Ribnici in sofinanciranje gradnje komunalnih objektov in objektov družbenega standarda na območjih posameznih krajevnih skupnosti, ki se zbira na prehodnem računu pri SDK in se deli po naslednjem ključu:

Zdravstveni dom	52,13 %
KS Ribnica	17,38 %
KS Sodražica	11,50 %
KS Dolenja vas	5,76 %
KS Loški potok	9,00 %

KS Sv. Gregor	3,11 %
KS Velike Poljane	1,12 %

Zdravstveni dom v Ribnici je bil opredeljen kot skupna naloga vseh občanov, s tem da prispevajo krajevne skupnosti, ki bolj gravitirajo na ta zdravstveni dom, več, druge manj. Tako se je izračunal ključ delitve, ki bazira na številu prebivalstva v posameznih krajevnih skupnostih in na opredelitvi, da KS Ribnica, Dolenja vas in Velike Poljane združujejo za zdravstveni dom 1,2%, krajevne skupnosti Loški potok Sv. Gregor in Sodražica pa 0,8%. Ostala višina sredstev samopriskpevka pa ostaja krajevnim skupnostim za gradnjo njihovih komunalnih objektov.

Tako so bila zbrana naslednja sredstva:

Dotok krajevnega samopriskpevka od začetka julija 1978 do konca junija 1983

Krajevna skupnost	1-6 1978	1979	1980	1981	1982	1-7 1983	Skupaj
Ribnica	610.606	1.319.272	1.702.593	2.239.158	2.973.505	1.486.753	10.332.247
Sodražica	404.026	872.936	1.126.810	1.481.607	1.967.509	983.755	6.836.643
Loški potok	316.286	683.168	881.852	1.159.518	1.539.790	769.895	5.350.509
Dolenja vas	202.271	437.227	564.385	742.091	985.465	492.732	3.424.171
Sv. Gregor	109.267	236.172	304.729	400.678	532.083	266.042	1.848.971
Velike Poljane	39.349	85.017	109.742	144.296	191.620	95.810	665.834
Zdravstveni dom	1.831.467	3.957.058	5.107.880	6.716.185	8.918.804	4.459.402	30.990.796
SKUPAJ:	3.513.272	7.590.850	9.798.351	12.883.533	17.108.776	8.554.389	59.449.171

52 % celotnega krajevnega samopriskpevka smo namenili za izgradnjo zdravstvenega doma v Ribnici. Naj v nadaljevanju podamo njegovo finančno pokritje:

1. PRIHODKI NA ŽIRO RAČUN SAMOPRISPEVKA:

Leto 1978 samopriskpevek	1.831.466,55 din
Reg. zdrav. skupnost	1.000.000,00 din
drugi prihodki	9.844,25 din
	2.841.310,80 din
Leto 1979 samopriskpevek	3.957.057,55 din
Reg. zdrav. skupnost	5.500.000,00 din
	9.457.057,55 din
Leto 1980 samopriskpevek	5.107.880,00 din
	24.500.000,00 din
	29.607.880,00 din
Leto 1981 samopriskpevek	6.716.186,60 din
Reg. zdrav. skupnost	21.833.437,00 din
obresti LB	34.471,30 din
RIKO — kupnina za stari zdravstveni dom	6.500.000,00 din
	35.084.094,90 din
Leto 1982 samopriskpevek	8.918.804,40 din
Reg. zdrav. skupnost	4.311.855,05 din
Sam. komunal. skupnost	1.000.000,00 din
	14.230.659,45 din

Prvo polletje 1983 — ocena samopriskpevka **4.459.402,00 din**

REKAPITULACIJA

— samopriskpevek	30.990.796,00 din
— Reg. zdrav. skupnost	57.145.292,05 din
— RIKO — kupnina za stari ZD	6.500.000,00 din
— Sam. komunal. skupn. Ribnica	1.000.000,00 din
— obresti LB	34.471,30 din
— drugi prihodki	9.844,25 din
	95.680.403,60 din

Vrednost opravljenih del

1. gradbena dela	85.130.841,55 din
2. oprema po predračunu	17.070.965,60 din
3. dodatna oprema	471.964,00 din
4. sofinanciranje rentgena	2.000.000,00 din
5. investitorski stroški	4.246.989,15 din
	108.920.760,30 din

Finančno pokritje investicije

1. krajevni samopriskpevek	24.500.000,00 din
2. krediti LB na račun dotoka samopriskpevka	14.171.249,30 din
3. sredstva Reg. zdravstvene skup.	13.404.218,95 din
4. sredstva prodaje starega ZD	38.464.404,00 din
5. kredit iz sredstev za gradnjo zaklonišč	6.500.000,00 din
	1.700.000,00 din
6. kredit LB na podlagi sporazuma ki ga je sprejelo združeno delo v občini	15.000.000,00 din
7. dodatna sredstva Regionalne zdravstvene skupnosti	18.680.000,05 din
8. samoupravna komunalna skupnost Ribnica za kanalizacijo	1.000.000,00 din
	108.920.760,30 din

Izgradnja zdravstvenega doma se je financirala iz sredstev krajevnega samopriskpevka v višini 28 %, iz sredstev Regionalne zdravstvene skupnosti v višini 53 %, s krediti 15 % ter ostalo iz sredstev prodanega starega zdravstvenega doma ter Samoupravne komunalne skupnosti Ribnica. Sredstva, zbrana iz samopriskpevka v prvem polletju letošnjega leta, se bodo namenila za odplačilo kredita z obrestmi, ki je bil najet pri LB Kočevje na račun dotoka samopriskpevka v višini 13.303.000 din.

Preostalih 48 % krajevnega samopriskpevka so krajevne skupnosti namenile pretežno v izgradnjo komunalnih objektov. Sredstva samopriskpevka pa so se v krajevnih skupnostih močno oplemenitila z dodatnimi samopriskpevki krajanov v denarju, lesu, drugem materialu in delu, s sredstvi samoupravnih organizacij združenega dela, s krediti, s sredstvi Samoupravne komunalne skupnosti ter drugimi viri. Kaj vse je bilo v tem obdobju narejeno v krajevnih skupnostih z večjo ali manjšo udeležbo krajevnega samopriskpevka, nam podaja naslednji pregled:

KRAJEVNA SKUPNOST RIBNICA

Mrliške vežice (ureditev okolice in oprema)	3.834.000,00 din
Dokončno plačilo ceste Breže — Kot — Jurjevica	1.549.146,00 din
Cesta Otavice	3.413.000,00 din
Cesta in kanalizacija Nemška vas	978.700,00 din
Galusovo nabrežje	203.507,00 din

SAMOPRISPEVEK 83-88

Cesta Žlebič in kanalizacija	851.000,00	din
Odcep Opekarska	307.000,00	din
Cesta Slatnik	658.000,00	din
Cesta na Ugar — sofinanciranje	1.965.500,00	din
Vodnikova ulica	1.750.000,00	din
Križišče pri Žulju	1.114.000,00	din
Cesta Hrovača—Goriča vas	450.000,00	din
Majnikova in Petkova ulica	580.000,00	din
Partizanska cesta	150.000,00	din
Plato pred osnovno šolo	240.556,00	din
Cesta v Bukovico — sofinanciranje	3.510.000,00	din
Cesta Sv. Rok—Sajevec — sofinanciranje	5.837.000,00	din
Cesta in kanalizac. Gor. Lazi	1.208.860,00	din
Odcep ceste v Jurjevico in dostop na pot do pokopališča	440.000,00	din
Vzdrževanje makadam. ceste	1.000.000,00	din
Popravila mostov (Čolnarskega, v Sajevcu in Gor. Lazih)	210.000,00	din
Kanalizacija in vodovod	1.691.000,00	din
Javna razsvetljava	1.420.000,00	din
Sofinanciranje TK objektov	529.000,00	din
PTT omrežje (Laze, Breže, Sajevec, Jurjevica, Kot, Sušje, Slatnik)	1.270.000,00	din
Skupaj:	35.160.269,00	din

VIRI: Krajevni samoprисpevek	8.214.759,70	din
Ostanek SIS	1.503.774,00	din
Organizacije združenega dela	181.000,00	din
SIS	131.352,00	din
SKS	11.238.782,30	din
Dodatni prispevek krajanov	1.679.601,00	din
Drugi prihodki —prostovoljno delo	2.145.000,00	din
Drugi prihodki — les	3.342.000,00	din
Krediti KS in SKS	6.724.000,00	din
Skupaj:	35.160.269,00	din

KRAJEVNA SKUPNOST SODRAŽICA

Asfaltiranje ceste Zamostec	1.500.000,00	din
Kanalizacija Žimarice	190.000,00	
Fini asfalt Globel	680.000,00	din
Fini asfalt Ravni dol	320.000,00	din
Dom DPO Sodražica	720.000,00	din
Gora II. etapa asfalt. cest (Kržeti, Petrinci)	4.100.000,00	din
Most v Zamostecu	330.000,00	din
Cesta na Sinovico	300.000,00	din
Cesta Grdi dol	440.000,00	din
Kanalizacija Zapotok (delna)	505.000,00	din
Kravja gasa, Žimarice	58.000,00	din
Cesta na Vinicah	29.000,00	din
Mostovi Podklanec	100.000,00	din
Mulde, Ravni dol	55.000,00	din
Asfaltiranje ceste Sodražica	2.500.000,00	din
Odplačilo kredita—kanalizacija	2.248.000,00	din
Anuiteta Vagovka —Kračali	2.480.000,00	din
Izdelava projektov	330.000,00	din
Vzdrževanje nekategoriziranih makadamskih cest	233.000,00	din
Ureditev ceste v Lipovščici	141.000,00	din
Cesta Sodražica—Sv. Gregor	1.000.000,00	din
Končna situacija kanalizacije Sodražica	310.000,00	din
Nabava kontejnerjev	140.000,00	din
Ureditev parkov v Sodražici	102.000,00	din
Druga komunalna dela	213.000,00	din
Pluženje snega	195.000,00	din
Skupaj:	19.219.000,00	din

VIRI:

Iz sredstev samoprисpevka	5.841.000,00	din
Dodatni prispevek krajanov v denarju in delu	1.540.000,00	din
Samoupravna komunalna skupnost Ribnica	3.535.000,00	din

Delovne organizacije po SS za vračilo anuitet	2.000.000,00	din
Delovne organizacije in drugi udeleženci (participacija pri posameznem delu)	945.000,00	din
Kreditna sredstva (prevzem anuitet-Samoupravna kom. skupnost Ribnica)	1.500.000,00	din
Drugi viri krajevne skupnosti	3.858.000,00	din
Skupaj:	19.219.000,00	din

KRAJEVNA SKUPNOST LOŠKI POTOK

Dograditev vodovoda Hrib—Mali log	180.000,00	din
Vgraditev signalnega kabla za avtomatiziranje črpanja vode	100.000,00	din
Montaža pretvornika TV za II. program Ljubljana	240.000,00	din
Posodobitev kategoriz. ceste Hrib-Retje (5.000 m ² in deloma ureditev odvodnjavanja)	1.270.000,00	din
Rekonstrukcija dela vodovoda vasi Retje	190.000,00	din
Posodobitev kat. ceste Šegova vas, Retje, Mali log in gradnja najnujnej — šega odvodnjavanja (10.100 m ² asfalta)	6.301.566,00	din
Dela na čiščenju potočne struge Šegova vas—Travnik	257.000,00	din
Vzdrževalna dela meteorne kanaliz. Srednja vas in Hrib (1.300m)	1.220.000,00	din
Posodobitev ceste v vasi Hrib in 300 m ceste Hrib—Nova vas (12.000 m ² asfalta)	7.000.000,00	din
Dokončanje posodobitve ceste vasi Hrib	800.000,00	din
Izgradnja javnega smetišča	410.000,00	din
Rekonstrukcija delov meteorne kanaliz. Travnik	320.000,00	din
Pripravljalna dela na gradnji meteor. odvodnika Retje	170.000,00	din
Adaptacija ograje igrišča pred OŠ	70.000,00	din
Dograditev vodovoda v vasi Retje	400.000,00	din
Skupaj:	19.288.566,00	din

VIRI

Krajevni samoprисpevek	4.667.576,00	din
Dodatni samoprисpevek krajanov	3.657.800,00	din
Ovrednoteno prostovolj. delo krajanov	2.890.000,00	din
Sam. komunalna skupnost—krediti	5.853.190,00	din
Dotacija ZKS	170.000,00	din
OZD in TOZD	1.670.000,00	din
Druga sredstva KS	380.000,00	din
Skupaj:	19.288.566,00	din

KRAJEVNA SKUPNOST DOLENJA VAS

Cesta Grčarice	4.765.000,00	din
Cesta Blate	2.771.315,00	din
Cesta Rakitnica	2.658.598,00	din
Cesta Blate — Rakitnica	320.000,00	din
Cesta Dolenja vas — prelitje od hiše št. 34 do avtobusne postaje	220.000,00	din
Cevovod Dolenja vas — prispevek	200.000,00	din
Ulična razsvetljava Dol. vas—Prigorica	250.000,00	din
PTT objekt Dol. vas — prispevek	400.000,00	din
Skupaj:	11.584.913,00	din

VIRI

Krajevni samoprисpevek	3.187.840,85	din
SIS Ribnica	600.000,00	din
SKS Ribnica	1.172.359,70	din
Krediti SKS	2.365.000,00	din
Prispevki vaščanov	1.392.156,55	din

SAMOPRISPEVEK 83-88

Prispevki OZD	2.485.000,00 din
Drugi prihodki — les	382.555,90 din
Skupaj:	11.584.913,00 din

KRAJEVNA SKUPNOST SV. GREGOR

Cesta Branovščica—Črnc	500.000,00 din
Cesta Ortnek —Praproče	1.500.000,00 din
Cesta Praproče—Gašpinovo	2.900.000,00 din
Krajevno pokopališče —ureditev	100.000,00 din
Skupaj:	5.000.000,00 din

VIRI

Krajevni samoprispevek	660.000,00 din
Prispevek občanov v lesu	900.000,00 din
Dotacija KZS	100.000,00 din
Dotacija SKS	500.000,00 din
Kredit	2.900.000,00 din
Skupaj:	5.000.000,00 din

KRAJEVNA SKUPNOST VELIKE POLJANE

Cesta Ortnek — Velike Poljane s priključkom Močle	5.150.000,00 din
Rekonstrukcija ceste proti Gor. in Dol. Podpoljanam	593.000,00 din

Rekonstrukcija ceste proti Ravnam	133.000,00 din
Skupaj:	5.876.000,00 din

VIRI

Samoprispevek	446.000,00 din
Dodatni samoprispevek krajanov	700.000,00 din
Ovrednoteno delo krajanov	400.000,00 din
Sredstva KS iz pos. SS	750.000,00 din
Dotacija SKS	250.000,00 din
Dotacija TOZD Gozd. Velike Lašče	30.000,00 din
Kredit	3.300.000,00 din
Skupaj:	5.876.000,00 din

Sredstva samoprispevka, ki še niso porabljena in ki se zbirajo pri krajevnih skupnostih v letošnjem polletju, bodo porabljena v krajevnih skupnostih v skladu z njihovimi srednjeročnimi plani.

OCENA DOTOKA SREDSTEV NASLEDNJEGA SAMOPRISPEVKA

Naslednji samoprispevek, ki je v planskih dokumentih občine, KS in SIS opredeljen za izgradnjo objektov družbenega standarda in za infrastrukturo v krajevnih skupnostih, bo predvidoma zbran v naslednji višini:

OCENA DOTOKA KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA ZA OBDOBJE OD JULIJA 1983 DO KONCA JUNIJA 1988

Krajevna skupnost	Ključ delitve	1.-12. 83	1984	1985	1986	1987	1.6. 88	Skupaj
Ribnica	47,69	5.323.595	9.795.414	10.187.231	10.594.720	11.018.508	5.729.625	52.649.093
Sodražica	18,37	2.050.628	3.773.155	3.924.081	4.081.044	4.244.286	2.207.029	20.280.223
Loški potok	13,69	1.528.203	2.811.894	2.924.370	3.041.344	3.162.998	1.644.759	15.113.568
Dolenja vas	13,41	1.496.947	2.754.382	2.864.558	2.979.140	3.098.306	1.611.119	14.804.452
Sv. Gregor	4,43	494.517	909.912	946.308	984.160	1.023.527	532.234	4.890.658
Velike Poljane	2,41	269.026	495.008	513.809	535.402	556.817	289.545	2.660.607
SKUPAJ	100,00	11.162.916	20.539.765	21.361.356	22.215.810	23.104.442	12.014.311	110.398.600

Navedeni dotok sredstev krajevnega samoprispevka je izračunan ob predpostavki, da bodo osebni dohodki rasti od začetka leta 1984 realno 4 %, da bo samoprispevek v višini 2 % in upoštevan je ključ delitve »število prebivalcev po krajevnih skupnostih« iz popisa prebivalstva iz leta 1981.

Poleg skupnih nalog, ki so že evidentne v naših planskih dokumentih, je tudi v vsaki krajevni skupnosti še veliko potreb in nalog, ki jih bomo skušali v okviru materialnih možnosti realizirati tudi s sredstvi samoprispevka. Da pa bodo plani čim bolj realni, tečejo sedaj aktivnosti v okviru občinskega štaba za pripravo referenduma in tudi v vseh krajevnih skupnostih.

Pomen nekaterih kratic, da bo bolj jasno:

- LB — Ljubljanska banka
- SIS — samoupravna interesna skupnost
- SKS — samoupravna komunalna skupnost
- KS — krajevna skupnost
- DPO — družbeno politična organizacija
- SS — samoupravni sporazum
- KZS — kmetijska zemljiška skupnost

● KAKO V PRIHODNJE?

Skupaj s poročilom o dosedanjem samopriskpevku je skupščina občine Ribnica 29. in 30. marca obravnavala tudi predlog skupnih akcij naslednjega, petega samopriskpevka. Po tem predlogu in ob predpostavki dveh odstotkov samopriskpevka ob normalni štiriodstotni rasti osebnih dohodkov naj bi v naslednjih petih letih zbrali 110.399.000 din samopriskpevka (nekaj nad 11 starih milijard). Kot skupne naloge so opredeljene investicije na področju otroškega varstva (gradnja vrtca v Sodražici in dograditev vrtca v Ribnici) in šolstva (adaptacija starih šol). Za skupne naloge bi namenili nekaj nad 47 milijonov din, za potrebe krajevnih skupnosti oziroma programov v njih pa nekaj nad 62 milijonov din.

Krajevni samopriskpevek za obdobje 1983 — 1988 je v planskih dokumentih občine, krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti predviden za izgradnjo objektov in infrastrukture v krajevnih skupnostih.

Sredstva samopriskpevka so ocenjena v naslednji višini:

VI — XII 1983	11.163.000
1984	20.340.000
1985	21.361.000
1986	22.216.000
1987	23.105.000
I — VI 1988	12.014.000
Skupaj:	110.399.000

Izračun mase zbranih sredstev samopriskpevka za obdobje julij 1983 do julija 1988 temelji na sledečih predpostavkah:

— samopriskpevek se bo plačeval po stopnji 2 % od neto osebnih dohodkov, plačevalo ga bodo vse kategorije prebivalstva, ki so bile obvezne plačevati samopriskpevek tudi v obdobju 1978—1983,

— pri izračunu mase osebnih dohodkov ni upoštevana inflacija, pač pa predvidevamo povečanje mase osebnih dohodkov in s tem samopriskpevka realno za 4%.

Zbrana sredstva bomo v skladu z opredelitvami, ki so sankcionirane s srednjeročnim planom občine Ribnica za obdobje 1981—1986, koristili za:

a) skupne naloge

b) posamezne potrebe krajevnih skupnosti.

Skupne naloge se nanašajo na izgradnjo objektov otroškega varstva v Ribnici in Sodražici ter na adaptacijo oz. prenovo nekaterih dotrajanih šolskih zgradb. Vrednost nalog, ki so opredeljene kot skupne naloge na območju naše občine, znaša 47.860.000 din.

Izgradnja objektov otroškega varstva se bo v celoti finansirala iz zbranih sredstev samopriskpevka (po možnosti bomo najemali tudi premostitvene kredite). Prenova šolskih objektov se bo financirala deloma iz sredstev samopriskpevka, deloma iz združenih sredstev amortizacije.

Za posamezne potrebe krajevnih skupnosti (komunalni objekti, objekti družbenega standarda itd.) bo razpoložljivo 62.539.000 din samopriskpevka.

Pri tem je potrebno upoštevati, da bodo krajevne skupnosti tudi v bodoče za pokrivanje svojih potreb koristile dosedanje vire: prispevek za uporabo mestnega zemljišča, sredstva komunalne skupnosti, cestne skupnosti itd.

Zbrana sredstva samopriskpevka se bodo prenašala na račune posameznih krajevnih skupnosti. Ključ za delitev sredstev je število prebivalcev v posamezni krajevni skupnosti na dan 31. 3. 1981.

Po tem kriteriju bodo posamezne krajevne skupnosti v obdobju petih let prejele sledeča sredstva iz samopriskpevka:

	%	(v 000 din)
Ribnica	47,69	52.649
Sodražica	18,37	20.280
Dolenja vas	13,41	14.804
Loški potok	13,69	15.114
Sv. Gregor	4,43	4.891
Vel. Poljane	2,41	2.661
SKUPAJ:	100,0	110.399

SKUPNE NALOGE

Glede na lokacijo objektov, ki jih tretiramo kot skupno nalogo v naši občini in do sedaj izkazano solidarnost občanov v posameznih krajevnih skupnostih, predlagamo, da se sredstva za skupne naloge ne bi zbirala po enotnem ključu, ampak bi bil le-ta diferenciran tako, kot je predloženo v sledeči tabeli:

KS	Znesek pripad. sredst.	%	Skupne naloge	%	Potrebe KS	%
Ribnica	52.649	2	26.324,5	1,0	26.324,5	1,0
Sodražica	20.280	2	12.168	1,2	8.112	0,8
Dolenja vas	14.804	2	3.701	0,5	11.103	1,5
Loški p.	15.114	2	3.778,5	0,5	11.335,5	1,5
Sv. Gregor	4.891	2	1.223	0,5	3.668	1,5
Vel. Poljane	2.661	2	665	0,5	1.996	1,5
SKUPAJ	110.399	2	47.860		62.539	

Tehnična struktura investicij, ki se financirajo kot skupna naloga v naši občini, je naslednja:

1. Izgradnja objekta otroškega varstva (vrtec) v Sodražici s kuhinjo in jedilnico, ki bo služila tudi potrebam Osnovne šole Sodražica v skupni izmeri 702 m² zaprtih površin v znesku 24. milj. dinarjev, od tega:

— objekt z montažo	17.830.000 din
— komunalna ureditev	1.500.000 din
— oprema kuhinje	2.013.000 din
— oprema učilnic	1.200.000 din
— projekti	600.000 din
— ostalo	857.000 din.

Opomba: Stroški izgradnje objekta z montažo so ugotovljeni na podlagi ponudbe proizvajalca — Marles, prav tako stroški opreme in projektov, medtem ko so stroški komunalne ureditve in ostali stroški ocenjeni.

2. Postavitev aneksa pri obstoječem objektu otroškega varstva v Ribnici po že izdelanem projektu (tri učilnice) v skupni površini 256 kv. m, ki bo veljala 9 milj. dinarjev in sicer:

— objekt z montažo	6.500.000 din
— oprema učilnic	900.000 din
— pleskanje, prenova obstoječih objektov	1.600.000 din.

Opomba: Stroški izgradnje objekta in oprema so ugotovljeni na podlagi ponudb, stroški prenove objektov pa so ocenjeni.

3. Obnova obstoječih poslopij in prostorov osnovnih šol v Ribnici in Sodražici (instalacije, ogrevanje, strešne kritine itd.) po izdelanem popisu in predlogu osnovnih šol se bo iz sredstev samopriskpevka finansirala v znesku 14.860.000 din.

Rekapitulacija skupnih nalog:

1. Vrtec v Sodražici	24.000.000 din
2. Vrtec v Ribnici	9.000.000 din
3. Obnova šolskih objektov	14.860.000 din
SKUPAJ:	47.860.000 din.

Krajevne skupnosti bodo v okviru razpoložljivih sredstev samopriskpevka in ob upoštevanju vseh drugih virov izdelale svoje petletne delovne načrte. Pri izdelavi svojih programov koriščenja sredstev samopriskpevka bodo krajevne skupnosti upoštevale že sprejete srednjeročne plane krajevnih skupnosti.

Pri vrednotenju programov je potrebno upoštevati sedanje ocene brez eventuelnih podražitev, ker tudi planirani dotok sredstev ne upošteva inflacijskih vplivov.

SAMOPRISPEVEK 83-88

● KRAJEVNE SKUPNOSTI NAČRTUJEJO

SAMOPRISPEVEK — DOBRA OSNOVA ZA AKCIJO

Dolgo je trajalo, da so bili načrti del in aktivnosti na osnovi sredstev samoprispevka po krajevnih skupnostih pripravljeni in v obsežni javni razpravi vklajeni in potrjeni. Dolgo tudi zato, ker je še vedno veliko neodločljivih potreb v slehernem kraju v naši občini. Rekli smo že, da smo o nujnosti samoprispevka in o najpomembnejših zahtevah in potrebah govorili jeseni in v začetku zime na zborih občanov v vseh krajih v občini. Od tedaj je tudi stekla akcija po krajevnih skupnostih, ki se bo zaključila z referendumom. Po referendumu bo seveda potrebna nova akcija — pričelo se bo uresničevanje sprejetih delovnih načrtov.

Na prvi pogled zgledajo načrti krajevnih skupnosti prej spisek neuresničljivih želja kot pa realno predvidevanje. Ocene akcij in nalog so skoro štirikrat večje od predvidenih sredstev samoprispevka. To pa ne sme nikogar zbegati niti odvrniti od tega, da bi dal svoj glas in s tem tudi svoj prispevek za uspeh referenduma in uresničenje načrtov. Tudi doslej smo z vsakim samoprispevkom postorili nekajkrat več, kot smo načrtovali oziroma zbrali samoprispevka. Izdaten delež krajevnih skupnosti pričakujejo tudi v prihodnje od cestne in komunalne interesne skupnosti, marsikaj pa bomo lahko postorili kot vedno doslej s prostovoljnim delom in še kje kaj primaknili v obliki dodatnih samoprispevkov. Čez pet let, ko bomo ocenjevali uspešnost petega samoprispevka, bomo gotovo s ponosom ugotavljali, da nam je v večini primerov uspelo izpeljati danes na videz neizvedljive akcije. S skupnimi napori in prizadevanji to ne bo tako težko, vsi skupaj pa bomo bogatejši za mnoge nove pridobitve, predvsem pa bogatejši za nova spoznanja o solidarnosti, skupnosti, povezanosti in enotnosti. To pa tudi nekaj velja, danes in bo tudi v prihodnje.

Programi krajevnih skupnosti so v kratkem naslednji:

KRAJEVNA SKUPNOST RIBNICA

	predračunska vrednost v din
1. Avtobusni postajališči Breg—Grič in Žlebič	1.000.000
2. Vodovod Dane	8.000.000
3. Napeljava telefona v Zadolje	500.000
4. Kanalizacija Nemška vas	200.000
5. Asfaltiranje poti v Nemški vasi	500.000
6. Sofinanciranje vodovoda Breže — Jurjevica — Dolenji Lazi	12.000.000
7. Sofinanciranje ceste Sv. Rok — Jurjevica	1.000.000
8. Asfaltno prelitje Grajske poti	1.500.000
9. Obnova in ureditev pločnikov v Šeškovi ulici	2.000.000
10. Prelitje Kolodvorske ulice z asfaltom	3.000.000
11. Asfaltna ureditev ceste v Hrovači	
12. Asfaltiranje ceste od Vodnikov do Kurirske ulice	1.000.000
13. Sofinanciranje ureditve ovinka na Bregu	2.000.000
15. Sofinanciranje kanalizacije Šeškova, Kolodvorska, Opekarska, Trg Veljka Vlahoviča	25.000.000
16. Asfaltiranje ceste Slatnik—Žlebič	2.000.000
17. Sofinanciranje vlečnice v Bukovici	4.000.000
18. Sofinanciranje avtobusne postaje v Ribnici	30.000.000
Skupna predračunska vrednost	99.500.000
Od tega: sredstva samoprispevka	26.324.500

KRAJEVNA SKUPNOST SODRAŽICA

	predračunska vrednost
1. Urejanje cest na Vinicah in v Zapotoku	5.000.000
2. Sofinanciranje telefonske linije Ravni dol	150.000
3. Urejanje cest v naselju Sodražica, nekaterih krakov kanalizacije ter urejanje okolice blokov, Doma DPO in Gasilskega doma	4.500.000
4. Urejanje ceste v Podklancu	3.000.000
5. Nabava kontejnerjev po vaseh	132.418
6. Urejanje cest v zaselkih Zamostca (Podgora, Grdi dol)	800.000
7. Ureditev nekaterih odcefov cest v Žimaricah	400.000

8. Sofinanciranje telefona v Lipovščici	500.000
9. Javna razsvetljava po vaseh	200.000
10. Izgradnja ceste od priključka za Lipovščico do Lipovščice	2.000.000
11. Ureditev mrliških vežic v Sodražici	1.000.000

Skupna predračunska vrednost	17.682.418
Od tega: sredstva samoprispevka	8.112.000

KRAJEVNA SKUPNOST DOLENJA VAS

1. Posodobitev ceste v Dolenji vasi	2.500.000
2. Sofinanciranje gradnje pokopališča v Dolenji vasi, ureditev mrliških vežic ter popravilo pokopaliških ograj v Grčaricah in Rakitnici	16.000.000
3. Sofinanciranje PTT omrežja	2.000.000
4. Sofinanciranje ulične razsvetljave	1.000.000
5. Vodovod Grčarske Ravne	500.000
6. Sofinanciranje gradnje gasilskih domov Dolenja vas, Lipovec, Rakitnica	700.000
7. Nabava kontejnerjev	900.000

Skupna predračunska vrednost	23.600.000
Od tega: sredstva samoprispevka	11.103.000

KRAJEVNA SKUPNOST LOŠKI POTOK

	predračunska vrednost
1. Sofinanciranje rekonstrukcije regionalne ceste Sodražica Loški potok	60.000.000
2. Rekonstrukcija cest po vasi Travniki	3.700.000
3. Rekonstrukcija cest po vasi Retje	3.000.000
4. Rekonstrukcija cest v Šegovi vasi	2.500.000
5. Rekonstrukcija ceste v Malem logu	2.000.000
6. Rekonstrukcija cest v Srednji vasi	600.000
7. Kulturni dom	2.000.000

Skupna predračunska vrednost	73.800.000
Od tega: sredstva samoprispevka	11.335.000

KRAJEVNA SKUPNOST SV. GREGOR

1. Rekonstrukcija ceste Sv. Gregor — Mala Slevica	10.000.000
2. Rekonstrukcija ceste do vasi Zlati rep	1.500.000
3. Ureditev mostu v Jazbini	400.000
4. Rekonstrukcija ceste Runarsko — Novi pot — Kotel	1.000.000
5. Ureditev poti Zadniki — Vintarji — Perovo — Črni potok	2.000.000
6. Ureditev pokopališča pri Sv. Gregorju	100.000

Skupna predračunska vrednost	15.000.000
Od tega: sredstva samoprispevka	3.668.000

KRAJEVNA SKUPNOST VELIKE POLJANE

1. Rekonstrukcija ceste skozi Velike Poljane do vasi Vrh	10.000.000
2. Ureditev ceste proti pokopališču	1.000.000
3. Rekonstrukcija ceste proti Dulam	700.000
4. Telefonski priključki	1.000.000
5. Elektrifikacija »Vahtnice«	100.000
6. Sofinanciranje gasilskega doma v Velikih Poljanah	50.000
7. Manjša rekonstrukcija poti iz Gornjih in Dolnjih Podpoljan do avtobusnega postajališča pretežno z delom krajanov.	400.000

Skupna predračunska vrednost	13.250.000
Od tega: sredstva samoprispevka	1.996.000

Predlog programov krajevnih skupnosti je bil vklajen na skupnem sestanku predstavnikov krajevnih skupnosti in samoupravnih organov, ŠIS za komunalno dejavnost ter SIS za ceste občine Ribnica dne 14. 4. 1983.

RAZPIS REFERENDUMA

Na podlagi 4. in 8. člena Zakona o referendumu (Uradni list SRS šte. 23/77), 2. in 6. člena Zakona o samopriskpevku (Uradni list SRS šte. 3/73) in 165. člena Statuta občine Ribnica (Skupščinski Dolenjski list šte. 11/78 in 2/82) je Skupščina občine Ribnica na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 11. 5. 1983 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskpevka na območju krajevnih skupnosti Ribnica, Sodražica, Dolenja vas, Loški potok, Sv. Gregor in Vel. Poljane za financiranje programa gradenj in obnove objektov družbenega standarda ter sofinanciranje programa gradenj komunalnih objektov in naprav, ki bi ga plačevali občani po stopnji 2%.

1. člen

Na območju občine Ribnica se razpisuje referendum za uvedbo krajevnega samopriskpevka v denarju za financiranje programa gradenj ter obnovo objektov družbenega standarda in sofinanciranje programa gradenj komunalnih objektov in sicer:

1. za skupno naložbo, to je izgradnjo objektov otroškega varstva v Ribnici in Sodražici ter obnovo obstoječih poslopij in prostorov osnovnih šol v Ribnici in Sodražici prispevajo:

— KS Ribnica	1 % kar bi znašalo	26.324.500 din
— KS Sodražica	1,2 % kar bi znašalo	12.168.000 din
— KS Dolenja vas	0,5 % kar bi znašalo	3.701.000 din
— KS Loški potok	0,5 % kar bi znašalo	3.778.500 din
— KS Sv. Gregor	0,5 % kar bi znašalo	1.223.000 din
— KS Vel. Poljane	0,5 % kar bi znašalo	665.000 din

Predvidena vrednost naložb v izgradnjo objektov otroškega varstva v Ribnici in Sodražici ter obnovo obstoječih poslopij prostorov osnovnih šol v Ribnici in Sodražici znaša 47.860.000 dinarjev in bi se v celoti financirala iz zbranih sredstev samopriskpevka.

2. Za sofinanciranje gradnje komunalnih objektov in naprav v krajevnih skupnostih:

— za območje krajevnih skupnosti Ribnica, ki zajema mestno naselje Ribnica z vasi: Breg pri Ribnici, Breže, Bukovica, Dane, Dol. Lazi, Gor. Lazi, Goriča vas, Hrovača, Jurjevica, Kot, Nemška vas, Otavice, Sajevec, Slatnik, Sušje, Zadolje, Zapuže in Zlebič.

sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov v znesku 26.325.500 din.

— Za območje Krajevnih skupnosti Sodražica, ki zajema mestno naselje Sodražica z vasi: Botočovo, Globel, Janeži, Jelovec, Kračali, Kržeti, Lipovščica, Nova Štifta, Potrinci, Podklanec, Preska, Ravni dol, Sinovica, Vinica, Zamostec, Zapotok in Žimarice

sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov v znesku 8.112.000 dinarjev;

— za območje Krajevnih skupnosti Dolenja vas, ki zajema vasi: Blata, Dolenja vas, Grčarice, Grčarske Ravne, Jelendol, Jelenov žleb, Kot pri Rakitnici, Lipovec, Makova, Prigorica in Rakitnica

sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov v znesku 11.103.000 dinarjev;

— za območje krajevnih skupnosti Loški potok, ki zajema vasi: Hrib, Mali log, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik

sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov v znesku 11.335.500 dinarjev;

— za območje krajevnih skupnosti Sv. Gregor, ki zajema vasi: Andol, Brinovščica, Brlog, Črnc, Črni potok, Gašpinovo, Graben, Grebenje, Hojča, Hudi konec, Junče, Hotel, Krnče, Levstiki, Marolče, Maršiči, Novi pot, Perovo, Praprošče, Pugled, Pusti hrid, Rigolj, Sv. Gregor, Vintarji, Zadniki, Zlati rep

sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov v znesku 3.668.000 dinarjev;

— za območje krajevnih skupnosti Vel. Poljane, ki zajema vasi: Bukovec, Dol. Podpoljane, Dule, Finkovo, Gor. Podpoljane, Ortnek, Škrajnek, Velike Poljane, Vrh pri Poljanah in Zukovo

sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov v znesku 1.996.000 dinarjev.

Programi izgradnje komunalnih objektov po navedenih krajevnih skupnostih so sestavni del tega sklepa.

2. člen

Referendum se bo izvajal po območjih posameznih krajevnih skupnosti.

3. člen

Samopriskpevek bi se uvedel za obdobje petih let, plačeval pa bi se od 1. 7. 1983 do 30. 6. 1988.

4. člen

Referendum bo v nedeljo dne 29. 5. 1983 od 7. do 19. ure na glasovalnih mestih, ki jih določi občinska volilna komisija.

5. člen

Na referendumu glasujejo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik na območjih posameznih krajevnih skupnosti, kakor tudi občani, ki so zaposleni, četudi nimajo splošne volilne pravice.

6. člen

Sredstva, zbrana s samopriskpevkom, se zbirajo na žiro račune posameznih krajevnih skupnosti, nadzor nad zbiranjem in porabo sredstev, zbranih s samopriskpevkom, imajo skupščine krajevnih skupnosti, sredstva za financiranje izgradnje objektov otroškega varstva v Ribnici in Sodražici ter obnovo obstoječih poslopij in prostorov osnovnih šol v Ribnici in Sodražici pa na poseben zbirni račun.

7. člen

Za izvajanje dejavnosti, ki se financirajo s samopriskpevkom, so odgovorni sveti krajevnih skupnosti.

8. člen

Referendum vodi Občinska volilna komisija.

9. člen

Na referendumu glasujejo občani neposredno s tajnim glasovanjem. Na glasovnici je naslednje besedilo:

Skupščina občine Ribnica

Glasovnica

Referendum dne 29. 5. 1984

o uvedbi krajevnega samopriskpevka v denarju za financiranje programa gradenj in obnove objektov družbenega standarda ter sofinanciranje programa gradenj komunalnih objektov in naprav.

Programi so bili obravnavani na zboreh občanov v krajevnih skupnostih, ki so bili v času od do

Krajevni samopriskpevek bi bil predpisan za dobo pet let od 1. 7. 1983 do 30. 6. 1988 in bi ga plačevali po stopnji 2% naslednji zavezanci:

— delovni ljudje, ki prejemajo osebni dohodek iz delovnega razmerja ali na podlagi pogodbe o delu, oziroma če prejemajo nadomestilo osebnega dohodka od neto prejemkov;

— občani, ki so zavezanci davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti, od opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, od opravljanja intelektualnih storitev ter avtorskih pravic od osnov za prispevke in davke;

— upokojenci od pokojnin.

Krajevni samopriskpevek bi bili oproščeni:

— občani od prejemkov socialno varstvenih pomoči, od invalidnin, od pokojnin z varstvenim dodatkom, od štipendij učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejemajo študenti in učenci na proizvodnem delu oziroma na delovni praksi in od regresa za letni dopust;

— občani, ki imajo osebne dohodke od kmetijske dejavnosti, če letni katastrski dohodek ne presega 3.000 dinarjev na gospodarstvo in jim je kmetijstvo edini vir preživljanja;

— občani, ki imajo osebne dohodke od kmetijske dejavnosti za tisto leto, ko imajo pravico do oprostitev in olajšav po zakonu o davkih občanov;

— občani, ki imajo osebne dohodke od opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti v celoti za tisto leto, ko imajo pravico do oprostitev in olajšav po Zakonu o davkih občanov;

— občani, ki prejemajo osebni dohodek ali pokojnino, ki mesečno ne presega mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov v SR Sloveniji, ki ga določa skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji;

— krajevnega samopriskpevka so lahko na osebno zahtevo oproščeni delovni ljudje in občani, ki imajo osebni dohodek iz delovnega razmerja, če preživljajo tri ali več oseb v skupnem gospodinjstvu in so te osebe brez dohodkov ter občani od pokojnin, če preživljajo eno ali več oseb, če te nimajo lastnih dohodkov.

O predlogih občanov bi na podlagi mnenja občinskega organa pristojnega za socialno varstvo odločala posebna komisija, ki bi jo imenovala občinska skupščina.

glasujem

ZA

Opomba: Tisti, ki glasuje, izpolni glasovnico tako, da obkroži ZA, če se strinja z uvedbo krajevnega samopriskpevka, besedo PROTI pa obkroži tisti, ki se z uvedbo krajevnega samopriskpevka ne strinja.

10. člen

Za postopek o referendumu se smiselno uporabljajo določila Zakona o referendumu in določila Zakona o volitvah delegatov družbenopolitičnih skupnosti. Postopek vodi in ugotavlja izid glasovanja Občinska volilna komisija. Izid glasovanja na referendumu se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

11. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Predsednik

skupščine občine Ribnica
Stanko Rus

Za boljši danes in jutri so potrebni napori in enotnost

Pred petimi leti smo se občani občine Ribnica že četrty po vrsti na referendumu zavestno odločili z »da« za novi samoprispevek pod geslom »Vsi zmoremo vse — za solidarnost — kamen na kamen — zrno do zrna....«

Ta resnica velja tudi danes in v prihodnosti.

Ob izteku krajevnega samoprispevka smo postali zopet bogatejši za ustvarjene pridobitve od zdravstvenega doma, asfaltiranih cest, vodovodov, telefonskih napeljav, kanalizacij, do zadovoljevanja številnih drugih potreb, za pridobitve, ki so resnično namenjene vsem občanom. To so uspehi, ki smo jih dosegli, ker smo se za to enotno odločili.

V poročilih o zbranih in porabljenih sredstvih samoprispevka v obdobju julij 1978 do konca junija 1983 so rezultati naštetih za vsako krajevno skupnost posebej. Ti uspehi so presenetljivi in toliko večji, ker so se sredstva krajevnega samoprispevka združevala s sredstvi in programi interesnih skupnosti ter z dodatnim samoprispevkom občanov v denarju, lesu in delu. To so uspehi, na katere smo občani še posebej ponosni. Kaj pomenijo uspehi samoprispevkov, nam pove podatek, da je znašala investicija zdravstvenega doma Ribnica kar 110 milij. dinarjev. S samoprispevkom je bilo zbranih 28% sredstev, ostalih 72% so bila sredstva širše družbenopolitične skupnosti. Krajevni samoprispevek je vedno osnova za uresničitev programa oz. potreb delovnih ljudi in občanov.

Brez krajevnega samoprispevka občina Ribnica ne bi doživela takega vzpona v družbenem standardu, ne bi bile v tolikšni meri uresničene splošne družbene potrebe in skupni interesi, ki posredno vplivajo tudi na ugodno počutje občanov v bivalnih okoljih.

S skupnimi prizadevanji pri graditvi objektov družbenega standarda in komunalnih potreb smo v medsebojnih odnosih dosegli tudi novo kvaliteto, večjo odgovornost za skupne naloge, za razvoj vseh krajevnih skupnosti v občini glede na dane možnosti.

Doseženi uspehi in zahteve po nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti ter neodložljive potrebe, ki so se nakopičile v zadnjih letih, opravičujejo, da se 29. maja na referendumu odločimo za novi krajevni samoprispevek.

Skupni program in programi krajevnih skupnosti, ki bi jih morali uresničiti v naslednjem petletnem obdobju, predstavljajo

potrebe, ki so neodložljive in jih kljub težjim pogojem gospodarjenja ni mogoče prenašati na poznejši ugodnejši čas.

Na zborih delavcev v delovnih organizacijah in na zborih občanov v krajevnih skupnostih je večina delovnih ljudi in občanov podprla prizadevanja za uresničitev skupnih programov in programov krajevnih skupnosti za uvedbo novega krajevnega samoprispevka. Na referendumu

se bomo odločili ali smo za nadaljnji kontinuirani razvoj krajevnih skupnosti in občine. V kolikor se za tak razvoj ne bomo odločili, se bomo morali sprijazniti s stagnacijo na celotnem družbenem in komunalnem področju, ki bi povzročala nezadovoljstvo v takem obsegu, ki bi se lahko odražalo tudi v gospodarstvu občine. Tega nazadovanja pa ne bi mogli nadoknaditi in dohiteti zamujeno.

Za boljši danes in boljši jutri so potrebni napori, odpovedovanja in enotnost vseh delovnih ljudi in občanov. To nam potrjujejo doseženi uspehi skozi 20 let gradnje programov s samoprispevkom. Danes nam ni žal naporov in odrekanih, saj pomen in vrednost pridobitev odtehtajo vse napore, odrekanih in še mnogo več.

Stanko Rus
predsednik skupščine občine Ribnica

● KAREL ORAŽEM SEKRETAR OBČ. SINDIK. SVETA

Delavci — glasujemo za samoprispevek

V mesecu juniju letos se izteče sedanjosti samoprispevek in 29. maja se bomo na referendumu odločili za podaljšanje krajevnega samoprispevka za naslednjih pet let.

Sindikatu je bila poverjena naloga, da v organizacijah združenega dela organizira in vodi javno razpravo o referendumu za nov samoprispevek. Javne razprave so bile v OZD organizirane v vseh delovnih sredinah, delavci so bili temeljito seznanjeni s tem, kako smo in kje je bil uporabljen denar iz sedanjega samoprispevka in s programi krajevnih skupnosti za nadaljnjih pet let.

Stvari so jasne. Če se bomo 29. maja 1983 na referendumu odločili za nadaljevanje plačila krajevnega samoprispevka, se nam odpira možnost, da bomo predvidene programe krajevnih skupnosti realizirali, če pa se bomo na referendumu izrekli proti samoprispevku, bodo ostali programi KSS mrtva črka. Dileme ni: ali bomo nadaljevali z napredkom v naših krajih ali pa bomo pustili, da bodo vsi naši zastavljeni cilji neuresničeni.

V preteklosti smo s samoprispevkom pa tudi z drugimi oblikami prispevkov in prostovoljnimi delom na-

redili ogromno. Številne ceste so dobile asfalt, veselimo se novih šol, zdravstveni dom v Ribnici se nam zdi sedaj nepogrešljiv. Marsikaj tega, kar smo večno našeli, ne bi imeli, če ne bi večina naših zavednih delovnih ljudi na referendumih glasovalo za samoprispevek.

Prijetna je zavest, da je vse to, kar smo v zadnjih petnajstih in več letih zgradili, asfaltirali in preuredili, nastalo po naši zaslugi in z našim denarjem, ki smo ga zbirali s krajevnimi samoprispevki. Zaradi tega nihče ni prizadet. Če kje, se je prav pri krajevnem samoprispevku dosledno uresničilo reklo, da je v skupnosti moč. Na dosedanjih referendumih smo se večinsko izrekli za krajevni samoprispevek, sadovi naših enotnih hotenj pri realizaciji samoprispevka pa so vidni na vsakem koraku.

Kakšna škoda bi bila, če bi se na tem referendumu odločili proti samoprispevku. Vsi zastavljeni cilji bi ostali nerealizirani. Tu mislimo zlasti na objekte, ki bi jih financirali solidarnostno po določenem odstotku vse krajevne skupnosti v občini, to je gradnjo otroškega vrtca v Sodražici, prizidek otroškega vrtca v Ribnici in obnovo šolskih stavb v Ribnici in Sodražici.

Poleg teh skupnih investicij ima vsaka krajevna skupnost svoje programe, prilagojene svojim potrebam. Uresničitev vsega tega, kar je zapisano v programih krajevnih skupnosti, je odvisna od tega, če bomo 29. maja glasovali za samoprispevek.

Velika večina naših delavcev se je na delovnih zboraх že izjasnila za samoprispevek. Podobna ugotovitev velja za občane, ki so se izjasnjevali za samoprispevek na zborih občanov. Zato tudi tistim, ki še ne vedo, kako bi se odločili, nasvet: pridružite se večini tistih naših delovnih ljudi, ki bodo 29. maja ponovno izpričali svojo privrženost napredku in glasovali za samoprispevek.

Člani sindikata! Občinsko vodstvo Zveze sindikatov vam priporoča, takšno je stališče tudi osnovnih organizacij ZS in njihovih predsednikov, da glasujemo za SAMOPRISPEVEK. Dokažimo, da v nas živi čut solidarnosti in da smo za nadaljnji napredek naših krajev.

● LOJZE MAROLT, PREDSEDNIK OK SZDL RIBNICA

Pred pomembno odločitvijo

Znova je pred nami čas, ko je beseda samoprispevek aktualna. Na eni strani pregledujemo in ugotavljamo, kaj vse smo dobrega in koristnega napravili in zgradili s sredstvi samoprispevka, kaj vse smo izboljšali in posodobili, na drugi strani pa predlagamo, načrtujemo in izbiramo, kaj moramo napraviti v naslednjem petletnem obdobju.

Z inventuro samoprispevka smo lahko zadovoljni, saj smo program, ki smo si ga zastavili za preteklo obdobje, uresničili in zgradili smo komunalne objekte in objekte družbenega standarda ter kot skupno nalogo zgradili zdravstveni dom v Ribnici, ki je in mora biti v ponos vseh krajanov. Ob načrtovanju del in naložb za naslednje petletno obdobje pa se moramo zavedati, da so sredstva, zbrana s samoprispevkom, osnova za realizacijo načrtov in predlogov in da naše želje in načrti ne bodo v celoti uresničeni, če ne uspe referendum za samoprispevek.

Sredstva, zbrana s samoprispevkom, oplemeniteni s sredstvi posameznih SIS, delovnih organizacij in prostovoljnega dela krajanov, morajo biti dovolj trden temelj za uresničitev naših programov.

Zavedati se moramo, da s samoprispevkom, ki se zbira za skupne naložbe, ne pomagamo samo sebi, ampak tudi sočloveku, prijatelju, znanцу, sodelavcu. Odločiti se za samoprispevek je plemenito dejanje, ko se odpovedujemo delu osebnega dohodka in ga usmerjamo v dvig splošnega standarda. Zato ne sme biti omahovanja in malodušnosti, ko se izjasnimo za samoprispevek. Omahovanje in malodušnost vodita v nazadovanje, trdna odločnost in klenost pri reševanju problemov, ki so pred nami, pa vodijo v napredek.

Vsak občan mora biti seznanjen s programom del in naložb v naslednjem petletnem obdobju, ne sme in ne more dovoliti, da gre akcija »samoprispevek« mimo njega, ne da bi bil vključen v delo. S svojim delom in prepričanjem mora prispevati, da referendum za samoprispevek uspe.

Uspehi referendum za naslednje obdobje je tudi odraz naše zrelosti in pravičnega odnosa do napredka.

Naj ne bo nobenega, ki se ne bi odzval vabilu na volišče in na volišču z vso odgovornostjo in resnostjo glasoval za samoprispevek.

● JANEZ MIHELIČ, SEKRETAR OK ZSMS

MLADI ZA MLADE — ZA SAMOPRISPEVEK

V sklepu Predsedstva občinske konference ZSMS Ribnica, razširjenega s predsedniki OO ZSMS v ZD, OS in KS, smo zapisali: »mladi celoti podpiramo akcijo za uvedbo novega samoprispevka, strinjamo se ključem delitve pridobljenih sredstev in se zavezujemo, da se bomo vključevali v vse nadaljnje akcije v zvezi s tem, vsak v svojem okolju«.

Taka je opredelitev mladih v zvezi referendumom za nov samoprispevek, drugačna skoraj ne bi mogla biti, saj programi predstavljajo predvsem pridobitve za nas mlade. Ne gre sedaj za to, da bi ponavljali vse tisto, kar bomo prejeli s teh sredstev v prihodnjih petih letih zgrajenega, saj bi s tem ponavljali že znano, pa vendar velja poudariti, da odpiranje novih mest v vzgoj-

novarstvenih ustanovah predstavlja predvsem veliko pridobitev prav za naše mlade družine, ki se velikokrat srečujejo s problemi varstva svojega naraščaja.

Pri tem pa se prav mladi zavedamo, da ne gre zbolj za varstvo naših otrok v času, ko smo na opravljanju svojih delovnih obveznosti, pač pa da predstavlja bivanje našega malčka v vzgojnovarstveni ustanovi predvsem njegovo napredovanje na vseh področjih razvoja osebnosti, da o tem, da je osebnost predšolskega otroka najbolj plastična in dojemljiva za vse vzgojnoizobraževalne vplive, sploh ne govorimo.

Predvsem pa nam takšno varstvo zagotavlja brezskrbnost opravljanja delovnih obveznosti, kar je pogoj za

uspešnost in prepričanje, da so naši najmlajši v tem času v varnem in toplem naročju svojih vzgojiteljic.

Pogoj za izobraževanje in vzgojo naših otrok so prav gotovo tudi sodobno urejene in opremljene šole. Žal so nekatere vse prej kot to, saj so dotrajane in skromno opremljene in kar kličejo po obnovi. Tudi obnovo le-teh naj bi nam omogočil nov samoprispevek. O stanju, v katerem so nekatere naše osnovne šole, res nima smisla zgubljati besed, ker je bilo o tem že dovolj povedanega ob raznih priložnostih; pravzaprav pa si stanje lahko ogleda tudi vsak sam.

Nenazadnje ne gre pozabiti veliko pridobitev v naši občini, ki se izražajo v solidarnosti vseh krajevnih skupnosti v realizaciji skupnih programov in ki naj bi se z izglasovanjem sedanjega samoprispevka pokazala tudi v tem. Storjena bi bila velika škoda, če bi to pridobljeno solidarnost prekinili.

Poleg teh skupnih programov, to je predvsem izgradnja vrtca v Sodražici in dograditev vrtca v Ribnici ter obnova šolskih zgradb, v katerih naj se ponovno pokaže »ribniška solidarnost«, pa predstavljajo tudi programi krajevnih skupnosti, predvsem nadaljevanje le-teh na komunalnem področju. Komu bodo vse te pridobitve v največji meri služile, če ne nam mladim? Zato predstavlja referendum izziv mladim, da glasujemo ZA samoprispevek in da v svojem ožjem in širšem okolju pridobimo vse, da se bodo odločili enako.

Kajti le na način bo zagotovljen tudi v prihodnje enako hiter razvoj vseh naših krajev. Tudi s tem bomo poskušali opravičiti oceno, ki jo je o nas dal pokojni predsednik Tito:

»Narodu, ki ima tako mladino, se ni treba bati za svojo bodočnost«. Poskušajmo dokazati, da je to resnica.

● SREČKO ARKO, PREDSEDNIK
SKUPŠČINE KS SODRAŽICA

Brez samoprispevka ni napredka

Ko te dni razpravljamo o uvedbi novega samoprispevka, razmišljamo o tem, kaj smo uspeli napraviti v preteklem obdobju. Lahko zaključimo, da smo po lastni presoji združena sredstva prejšnjega samoprispevka obogatili z velikimi uspehi.

Naj povzamem!

— Našim mladim rodovom smo dali lepe, velike šole v Ribnici, Sodražici, Dolenji vasi in v Loškem potoku, kjer so mladi učenci našli tudi druge pogoje za šolanje in učenje in s tem znanje in napotke za življenje.

— Naše vasi so dobile lepšo podobo. Ne vali se prah po naseljih, ker so ta v večini asfaltirana. Poleg asfaltiranja je bila urejena tudi v veliko rajih kanalizacija, da voda ne dela škode. Občani so dobili telefon, ki je zveza z zunanjimi kraji približala naše občane, jim omogočila hitrejšo intervencijo za kakršnokoli pomoč.

— Lep zdravstveni dom služi vsem občanom, ki iščejo zdravje.

— Otroški varstveni zavod — vrtec nudi varno zavetje najmlajšim, a starši brezskrbno delajo na delovnem mestu. Dosegli smo še mnogo več, to pa nam je omogočila IZGLASOVANA SOLIDARNOST.

Splošno se razmišljati o tem. Spomnimo se tudi časov, ko so naši občani dali svoj zadnji živež za naše partizanske enote. Tudi ta čas je prinesel lepše življenje vsem mladim in starim. Prinesel je sigurnost v življenju. Torej danes ne more biti dvomov, ali se bomo odločili tudi v teh stvareh za solidarnost, ker to je jamstvo našega napredka. Sami se bomo odločili, ali bomo zavrteli kolo napredka nazaj ali pa bomo v skupnih stvareh dosegli še več in lepše.

Prihodnji načrti so zastavljeni po hotenju občanov, skladno s predstavniki KS. Tudi ta samoprispevek vsebuje veliko skupnega in nam ne more biti vseeno, če bi nastopila lagodnost, nezainteresiranost, ki ne more dati uspehov.

Napori, volja in poštenje ter delavnost pa so bili in bodo obrestovani v koristih naše skupnosti, v kateri živimo. Vemo, da lahko s skupnimi napori premagamo vse težave.

Ne dvomim, da se bodo naši občani, člani Zveze združenj borcev NOV, VVI, aktivisti NOV odločili za napredek, za skupne cilje, da bo njihov glas tudi v okolici vplival na udeležbo in odločitve občanov VSI ZA PROGRAM NAPREDKA S SAMOPRISPEVKOM V SOLIDARNOSTI«.

Predsednik OO ZZB NOV
RIBNICA:
Vinko KERSNIČ

Smo v predzadnjem mesecu veljavnega krajevnega samoprispevka. Kraji ugotavljamo, računamo, kaj smo v zadnjem petletnem obdobju samoprispevka dobro opravili in zakaj so nekatere dogovorjene naloge izostale. Načrtujemo, kaj bomo v obdobju novega krajevnega samoprispevka zgradili, ustvarili sami, s svojimi močmi in ob podpori sosedov in širše družbene skupnosti. S sredstvi sedanjega krajevnega samoprispevka nismo uspeli zgraditi otroškega vrtca v Sodražici, kar smo zapisali v dokumente pred referendumom. Denarja je bilo dovolj le za izgradnjo zdravstvenega doma v Ribnici, saj smo to nalogo postavili kot prednostno. Tudi prav je tako. Vrtec v Sodražici je ostal dolg. Dolg, ki ga je treba vrniti. Tako je sodilo tudi vodstvo družbenopolitičnih organizacij in predsedstvo skupščine občine Ribnica in postavilo izgradnjo otroškega vrtca v Sodražici v novem obdobju krajevnega samoprispevka v letih 1983 do 1988 kot prednostno občinsko nalogo. V tem času bomo kraji vseh krajevnih skupnosti solidarnostno, seveda v različnih stopnjah prispevali za izgradnjo otroškega vrtca pri nas, kakor smo vsi v tem obdobju prispevali za izgradnjo zdravstvenega doma v Ribnici.

Sredstva krajevnega samoprispevka pri financiranju določenih nalog, ki smo jih opravili veliko, ne predstavljajo pretežen del kapitala, pač pa so temelj, osnova in motiv za izbiro naloge in pobudo za njen začetek. Če je pri tem še pobuda in volja krajanov, njihov dodatni samoprispevek in njihovo delo, potem se

sredstva krajevnega samoprispevka podvojijo in potrojijo hkrati s sredstvi, ki jih za te naloge namenja komunalna interesna skupnost ali druge interesne skupnosti. V preteklosti je bil dragocen delež tudi denar, ki so ga delovni ljudje v našem združenem delu namenili za urejanje kraja.

Tako je skoro dokončno rešena posodobitev cest na Gori, delna obnova ulic in trga v Sodražici, kanalizacija v Sodražici, asfalt v Zamostecu, Lipovščici, precej polepšana vas Globel, v zadnji fazi pa je obnova cest na Vinicah in v Zapotoku.

Če krajevnega samoprispevka ne bi bilo, bi ne bilo tudi naših uspehov, kraj bi se razvijal počasi oziroma bi v razvoju močno zaostajal.

Če bomo modro ravnali in se na referendumu dne 29. 5. 1983, zlasti kraji naše KS, vsi kot eden izrekli za uvedbo novega krajevnega samoprispevka, bomo deležni solidarnostne pomoči sosedov in z zbranimi sredstvi zgradili otroški vrtec, popravili šolo, obnovili preostale ceste v Sodražici, uredili pot v Grdi dol in v Podgoro, uredili cesto skozi Podklaneec, asfaltirali cesto do Lipovščice, končali obnovo cest skozi Vinice in Zapotok, uredili mrliske vežice v Sodražici, izboljšali javno razsvetljavo in postavili še marsikaj potrebnega, to tu, ono tam, povsod nekaj.

Težki časi gospodarske krize ne bodo trajali dolgo. Prešli smo skozi mnogo hujše čase in s pridnimi rokami ustvarjali čudeže. Tudi sedaj storimo svojo dolžnost do sebe, sosed in širše skupnosti, ZA SAMOPRISPEVEK!

VEDNO PRIPRAVLJENI NA SOLIDARNOST

Občani krajevne skupnosti Dolenja vas smo v vseh dosedanjih akcijah okrog samopriskpevka videli pred seboj povsem jasne cilje — skupno reševanje skupnih nalog in urejanje naših krajev, vasi, naselij. Nikdar se nismo odrekli solidarnostnemu združevanju denarja, najsi je šlo to za šole, vrtce ali zdravstveni dom, saj vemo, da vse to koristi nam, našim otrokom, sedanjim in prihodnjim rodovom. In če je bilo potrebno, smo znali za izvedbo katerekoli naloge v domačem kraju poseči tudi po dodatnem združevanju denarja, prostovoljnem delu ipd.

V zadnjih letih, v obdobju sedanjega in prejšnjega samopriskpevka, smo v krajevni skupnosti dosegli res izredno veliko. Domala vse ceste so posodobljene, asfaltirane; od leta 1976 smo skrbeli predvsem za to področje in asfaltirali s samopriskpevkom, dodatnimi prispevki ter sredstvi združenega dela in interesnih skupnosti ceste in ulice po Prigorici, delno Dolenji vasi, Rakitnici, v Grčaricah, cesto do Lipovca, Blat, Rakitnice, do Grčaric, zgradili vodovod v Grčaricah. V prihodnjem obdobju bomo dela na komunalnem področju nadaljevali; gre predvsem za nadaljnje usposabljanje cest v Dolenji vasi, kar ni bilo urejeno doslej. Osrednja in najobsežnejša naloga naslednjega samopriskpevka pa je predvsem izgradnja novega pokopališča za Dolenjo vas in Prigorico, o čemer razpravljamo že več let, vendar spričo potreb na drugih področjih in težav okrog lokacije pokopališča doslej kaj več nismo mogli storiti. Da pa je pokopališče za ti dve največji naselji krajevne skupnosti res najnujnejša stvar, vemo dovolj dobro vsi. Pokopališče bo zgrajeno v hribu desno od ceste proti Blatam, urejali pa ga bomo postopno, kakor bo pač mogoče.

V zadnjem času smo poskrbeli delno tudi za čistejšo okolje. V nekaterih naseljih krajevne skupnosti so že kon-

tejniji za smeti, v naslednjem obdobju pa bomo nabavili kontejnerje še za vsa ostala naselja in poskrbeli za reden odvoz odpadkov.

Prihodnji samopriskpevek je delno namenjen tudi izboljšanju požarne varnosti; s skupnim denarjem bomo podprli izgradnjo ali povečanje gasilskih domov. Zdaj sta v gradnji domova v Dolenji vasi in Rakitnici, v Lipovcu tudi razmišljajo o tem.

Letos bo dograjena v Dolenji vasi nova trgovina in poštno poslopje z avtomatsko telefonsko centralo z 200

priključki. Že doslej smo izgradnjo pošte sofinancirali (400.000 din) v prihodnje pa bo krajevna skupnost še sofinancirala ureditev telefonskega omrežja, s čimer bo omogočena napeljava telefona v sleherni naselje.

Vemo, da smo na področju vodopreskrbe v krajevni skupnosti dosegli že veliko. Lansko leto je SIS za vodopreskrbo (ob soudeležbi KS) rekonstruiral cevovod v Dolenji vasi in zgradil vód do Humca. S tem je trenutno rešen problem preskrbe z vodo za večji del KS in le na-

selje Grčarske Ravne ostaja še brez vodovoda. Poskusili bomo tudi tu.

Lončarji, krajani KS Dolenja vas! Vedno doslej smo se znali pravilno in pošteno opredeliti. Verjamemo, da tudi tokrat ne bo težav, ko se bomo vsi skupaj odločali na referendumu za naslednji samopriskpevek. Z njim je napredek, brez njega ostajamo na mestu, celo nazadujemo.

Brez samopriskpevka ne bo nihče bogatejši, z njim bomo bogatejši vsi skupaj, vsa naša skupnost. Torej?!

● ALOJZIJA ZAKRAJŠEK, PREDSEDNICA KS VELIKE POLJANE

POLJANCI, IZKAŽIMO SE

Krajevna skupnost Velike Poljane je kot najmanjša v občini v obdobju sedanjega samopriskpevka dosegla izredno veliko. Program, ki smo si ga zastavili pred petimi leti, smo kljub velikimi težavam uresničili, verjetno tudi presegle. Upoštevati je treba, da predstavljajo opravljene investicije več kot desetkratno vrednost rednega petletnega samopriskpevka. Velike načrte smo lahko uresničili predvsem zahvaljujoč prizadevnosti, razumevanju in solidarnosti vseh naših krajanov. Dodatni samopriskpevki in prostovoljno delo predstavljajo več kot sredstva dveh rednih samopriskpevkov in če k temu dodamo še veliko razumevanje, podkrepljeno s pomembnimi zneski Samoupravne komunalne skupnosti in naših delovnih organizacij ter gozdarjev iz Velikih Lašč, uspeh našega dela ni mogel izostati.

Seveda vse to ni prišlo samo od sebe. Potrebneje je bilo veliko dela na sestankih, v razgovorih in dogovorih, veliko najrazličnejših poti, obiskov v delovnih organizacijah, na banki, pri projektantih. Potem smo šele lahko zasekali v celino za »starim gradom« in nova cesta na Velike Poljane se je zvijugala v strmino do vasi. Vsi Poljanci

smo bili tiste dni ponosni na dosežke, ki so bili tudi delo naših otrok in naše solidarnosti. Prej kot smo pričakovali in v večjem obsegu od predvidenega je bila naša velika investicija, cesta na Velike Poljane, uresničena.

Pomagat so nam prišli tudi mladi v mladinski delovni brigadi Majde Šilc, za kar se jim še enkrat posebej zahvaljujem.

Ob tem so se kazale tudi druge naloge in potrebe in kar mimogrede smo postorili še več drugih stvari na komunalnem področju — rekonstrukcija cest proti Močilam, Gornjim in Dolnim Podpoljanam in Ravnem.

Opogumljeni z nadvse uspešnim dosedanjim samopriskpevkom smo se v občini kljub samopriskpevkom nenaklonjenim časom odločili za nov krajevni samopriskpevek 1983—1988. Tudi v naši krajevni skupnosti vemo, da lahko normalno napredujemo le tako. Ob izvajanju programa sedanjega samopriskpevka so se odpirala nova vprašanja, kazale nove potrebe. In te niso majhne. Še vedno imamo komunalno neurejena posamezna naselja. Velike Poljane so edina večja vas v občini brez asfalta. Naše Samoče so pozimi še neodprte oziroma nedo-

stopne za zimsko službo, rekonstruirati je nujno cesto proti pokopališču in proti Dulam, precej potreb imamo na področju telefonije, zadnji čas pa je, da okrepimo v delu krajevne skupnosti električno napeljavo (nova trafostaja za Gor. in Dol. Poljane), ob tem pa elektrificiramo tudi Vahtnico. Vsi krajani bomo z delom našega samopriskpevka tudi trdno stali ob strani našemu Gasilskemu društvu pri gradnji gasilskega doma na Velikih Poljanah.

Vemo, da so te naloge obsežne in bodo zahtevale velike denarje. Iz bodočega samopriskpevka bo krajevni skupnosti ostalo več kot doslej, kar 1,5 %, saj le 0,5 % združevali za občinski skupni program. Bomo pa tudi iz drugih virov na občinskem nivoju (Samoupravna komunalna in cestna skupnost, združeno delo, še posebej gozdarji) dobili izdatno pomoč pri uresničevanju naših načrtov.

Seveda pa se je potrebno prej še odločiti za samopriskpevek. To bomo počeli na referendumu 29. maja in ker Poljanci nikdar nismo bili zadnji, tudi tokrat ne bomo. Odločimo se za in odločili se bomo pravilno.

Alojzija Zakrajšek

ALOJZ KERSNIČ — ČASTNI OBČAN

Na slavnostni seji skupščine občine Ribnica 26. marca v Loškem potoku so bila podeljena letošnja občinska priznanja in nagrade. Razpis za zbiranje predlogov je bil objavljen v letošnji prvi številki Rešeta, na osnovi prispelih predlogov pa je žirija za po-

deljevanje občinskih nagrad in priznanj sklenila, da se letos, ob 40-letnici borbe v Jelenovem žlebu, podeli en naziv častnega občana, tri Plakete 26. marca, 10 Priznanj občine in pet Urbanovih nagrad.

Po sklepu žirije in na osnovi predlogov, prispelih po javnem razpisu, se za leto 1983 podelijo naslednja občinska priznanja in nagrade:

Naziv častnega občana občine Ribnica

se podeli **Alojzu KERSNIČU** iz Ljubljane, Bajtova ul. 8, rojenem 10. 10. 1912 v Hrvaci. Alojz Kersnič izhaja iz kmečke družine. Med študijem na trgovski akademiji v času med obema vojnama se je navzel naprednih idej. Kot komunist ni dobil po končanem šolanju službe, zato je nadaljeval študij na ekonomski fakulteti v Zagrebu ter tik pred vojno dobil zaposlitev pri poštni hranilnici v Ljubljani. Takoj po okupaciji je začel sodelovati z OF in VOS, ob tem tudi v znameniti akciji »za milijon«. Kasneje je bil pri glavnem štabu in pri denarnem zavodu SNOS, deloval je pri odseku za finance na področju proračuna, narodnega dohodka, posojil, prostovoljnih dajatev ter pri razpisu ljudskega posojila v oktobru 1943. leta.

Po vojni je ves čas deloval na področju financ, v pokoj pa je odšel s položaja direktorja SDK Slovenije. Velike zasluge ima tudi za ra-

zvoj naše občine, saj je bil vedno pripravljen pomagati z vso nesebičnostjo, dajati nasvete vodilnim gospodarstvenikom in družbeno političnim delavcem. Ustvarjalno je sodeloval pri ustanavljanju proizvodnih obratov v naši občini ter pri razvoju osnovnih industrijskih panog.

Proglasitev za častnega občana občine Ribnica je le skromna oddolžitev naše družbene politične skupnosti tov. Alojzu Kersniču za velike zasluge v revoluciji in v povojni izgradnji naše družbe.

Plaketa 26. marca

se podeljuje posameznikom, družbeno političnim organizacijam, društvom, organizacijam ali enotam za posebne zasluge, prizadevanja in dosežke v razvoju osvobodilnega gibanja med narodnoosvobodilno borbo ter za dosežke, zasluge in prizadevanja pri razvoju obrambnih priprav oziroma celotnega koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter za ohranjanje in prenašanje tradicij osvobodilnega boja na mlajše rodove.

France Ilc iz Ribnice, direktor TOZD Inles Ribnica, za dolgoletno, aktivno in ustvarjalno družbeno politično delovanje v občini Ribnica kot predsednik skupščine občine, predsednik občinske konference socialistične zveze, predsednik občinske konference zveze komunistov, skoro dvajset let pa je bil tudi poveljnik občinskega štaba civilne zaščite.

Ivan Lavrič iz Srednje vasi 1, Loški potok, za dolgoletno vestno in požrtvovalno družbeno politično delo v občini in še posebej v krajevni skupnosti Loški potok. Vrsto let je bil odbornik in delegat v občinski skupščini, predsednik sveta in skupščine krajevnega skupnosti. S svojim delom je pustil v razvoj obrambnih priprav v krajevni skupnosti trajne sledove, z vsem žarom pa se z vprašanji razvoja ljudske obrambe in družbene samozaščite ukvarja še danes.

Alojz Zbašnik iz Dolenje vasi, upokojenec, prejme Plaketo 26. marca za dolgoletno družbeno politično in samoupravno delovanje v občini Ribnica in krajevni skupnosti Dolenja vas. Vrsto let je bil predsednik občine Dolenja vas, nad dve desetletji odbornik in delegat v skupščini občine, bil je predsednik KS in predsednik skupščine KS Dolenja vas, predsednik krajevnega organizacijske zveze borcev, aktivno pa je sodeloval in še sodeluje povsod, kjer je njegova pomoč potrebna. Velike zasluge ima tudi na področju ohranjanja tradicij NOB in pri razvijanju koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

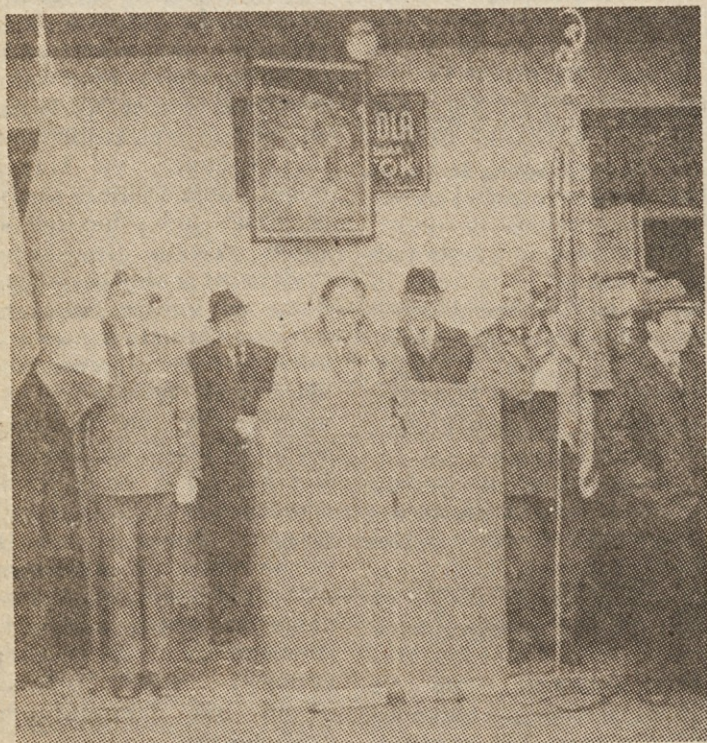
Priznanja občine

Za Priznanja občine Ribnica je bilo več predlogov, žirija pa je po tehtnem preudarku sklenila, da se letos podeli 10 Priznanj, devetim posameznikom in eni delovni organizaciji za dosežke in prizadevanja na različnih področjih. Priznanja občine prejmejo:

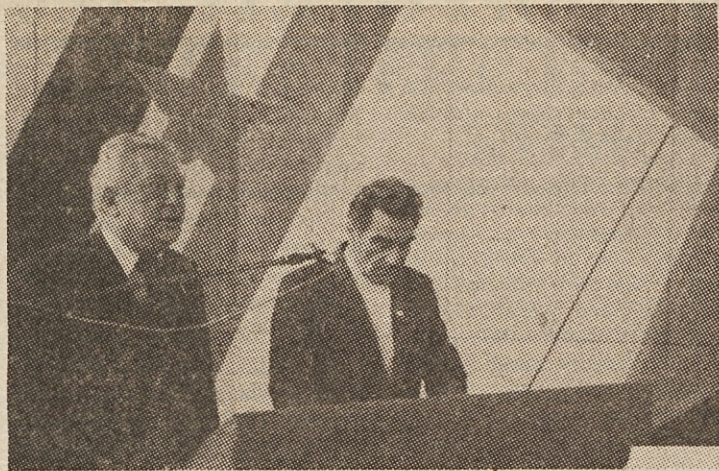
Janez Arko, upokojenec iz Ribnice, za delo na narodopisnem in muzejskem področju ter pri organizaciji sejmov v Ribnici.

France Benčina iz Travnika, Loški potok, za dolgoletno družbeno politično aktivnost v krajevni skupnosti, posebej še v društvu invalidov in v organizaciji Rdečega križa.

Mirko Cvar iz Jelovca pri Sodražici za zasluge v revoluciji ter družbeno politično aktivnost v krajevni skupnosti in v organizaciji zveze borcev.

Ob občinskem praznovanju je zaradi slabega vremena odpadlo zborovanje v Jelenovem žlebu. Ta del proslave je bil opravljen v Loškem potoku pred osnovno šolo. Slavnostni govornik je bil general Dušan Švara — Dule, udeleženec borbe, ki je svoje besede in nagovor prilagodil predvsem potrebam za današnji gospodarski in politični trenutek.

Gost iz italijanske pobratene občine Arcevie, nekdanji župan Arnaldo Giacchini pozdravlja zbrane na slavnostni seji skupščine občine Ribnica 26. marca v Loškem potoku. Prevaja Ivan Petrič.

Bernarda Kogovškova, profesorica glasbe, prejema Urbanovo nagrado za izjemne dosežke na področju razvijanja pevske kulture, predvsem med mladimi.

Ob občinskem prazniku 26. marca so prišli čestitat predsedniku skupščine Stanetu Rusu v njegovo pisarno tudi naši najmlajši iz vrtca v Ribnici.

Kmetijska zadruga Ribnica za dosežke in uspehe na področju pospeševanja kmetijstva v občini Ribnica.

France Lesar iz Ribnice, zaposlen v DO Riko Ribnica, za prizadevno delo v delovni organizaciji kot najboljši obratovodja, za delo v sindikatu in v samoupravnih organih.

Ivan Petrič, Sodražica, za dolgoletno požrtvovalno, nesebično in ustvarjalno delovanje v občini in krajevni skupnosti, v gospodarstvu in v družbeno političnem življenju.

Nikola Radič, Ribnica, načelnik doma JLA, za uspešno in vsestransko sodelovanje na kulturnem, športnem in drugih področjih.

Alojz Tanko iz Ribnice, zaposlen v DO Riko kot izmenovodja v strojni delavnici, za ustvarjalen prispevek v razvoju delovne organizacije ter za aktivno delo v sindikatu in samoupravnih organih.

Jože Tomšič iz Goriče vasi za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji, za dolgoletno aktivno družbeno politično delo ter ob njegovi letošnji sedemdesetletnici.

Saša Vuga, dramaturg RTV Ljubljana, za njegovo ustvarjalno vlogo v pripravah in pri izvedbi ekranizacije Ogenjce Aleksandra Gale v TV nadaljevalki Manj strašna noč.

Urbanova nagrada

Urbanova nagrada je najvišje občinsko priznanje za področje kulturnega delovanja, pa tudi za dosežke na nekaterih drugih področjih. Po pravilniku se lahko letno podeli do pet nagrad in to možnost letos ob 40-letnici boja v Jelenovem žlebu tudi izkoriščamo. Nagrajenci dobivajo Urbanovo nagrado za dolgoletno, tudi življenjsko delo na kulturnem področju oziroma za izjemno prizadevanje in pomoč pri razvoju kulturnih dejavnosti. Urbanovo nagrado prejmejo:

Milena Borovac, dolgoletna ravnateljica osnovne šole v Ribnici, za več kot tridesetletno ustvarjalno delovanje na kulturnem po-

France Ilc, dolgoletni družbeno politični delavec, predsednik občine, občinske konference SZDL in do nedavnega tudi občinske konference zveze komunistov ter poveljnik štaba civilne zaščite, sicer direktor TOZD Inles Ribnica, prejema visoko priznanje — Plaketo 26. marec.

dročju kot organizator kulturnih dejavnosti, dramski režiser, spodbujevalec, preko svojega izostrenega pedagoškega dela pa je vedno ostrila vrsti ribniških generacij kulturnega duha. Neprecenljiv je tudi njen prispevek v razvoju vzgoje in izobraževanja v občini, pa tudi na področju krepitev samoupravnih odnosov in družbeno političnega življenja.

Jože Centa, akademski slikar iz Ljubljane, sicer bližnji ribniški rojak, po srcu in občutju pa pravi Ribničan, za več kot dvajsetletno likovno delo, vezano na Ribnico, ribniško pokrajino in ribniškega človeka. Po njegovi zaslugi je prav naša pokrajina ohranjena v nešteti likovnih upodobitvah. Bil je tudi eden pobudnikov in organizatorjev vseh dosedanjih likovnih srečanj v Ribnici.

Andrej Klemenc iz Ribnice prejme Urbanovo nagrado kot priznanje za dolgoletno delo pri ustvarjanju kulturnega grajskega okolja v ribniškem gradu, pri organiziranju tradicionalnih ribniških sejmov in še posebej zaradi ideje in realizacije parka kulturnikov v Ribnici.

Bernarda Kogovšek, profesorica glasbe na osnovni šoli v Ribnici, za izjemne dosežke na področju glasbe in pevstva v občini, predvsem z mladim rodом. Z mladinskim zborom in še posebej z nonetom Vitra dosega zavidljive uspehe in izredno pevsko kakovost v izvajanju.

Stanislav Škrabec, direktor DO Riko Ribnica, za izjemen posluh in stalno pripravljenost sodelovati pri realizaciji katerihkoli načrtov na kulturnem in tudi drugih področjih, ki vodijo k bolj celovitemu in vsestranskemu razvoju naše družbeno politične skupnosti. Dosežki, s katerimi se delovna organizacija pod njegovim vodstvom upravičeno postavlja, so izjemnega pomena ne le za občino, pač pa celotno našo skupnost. Humanizacija odnosov, za katero se v kolektivu zavzema, humanizacija dela in proizvodnje pa je že sama po sebi kulturno dejanje.

F.G.

Samoupravna interesna skupnost za vodooskrbo občin Kočevja in Ribnice je že izdelala program oskrbe s pitno vodo do leta 2020, ki bo v kratkem obravnavan v skupščinah obeh družbenopolitičnih skupnosti.

Po neuradnih podatkih je to verjetno prvi program, ki zagotavlja

dolgoročno preskrbo, pri čemer je treba poudariti, da so ga pogojevale obstoječe razmere vodopreskrbe.

K prvotni zasnovi oskrbe s pitno vodo mesta Kočevje se je pristopilo že v letih pred prvo svetovno vojno. Vrsto let se je po tej rešitvi oskrbovalo mesto s prečrpano vodo iz virov pod hribom. Mestno omrežje so se-

stavljali litoželezni cevovodi manjših profilov. Okoliška naselja so dobila kasneje lokalni vodovod.

Z razvojem mesta in naselij so se pričele naglo večati potrebe po pitni vodi in s tem prekoračevati zmožnosti izvirov v Kočevju. V letih po drugi svetovni vojni so bili izdelani projekti in študije skupinskega vodovoda Kočevje—Ribnica. Tako je bilo leta 1959 zgrajeno zajetje in črpalnice na Obrhu pri Rakitnici, ki predstavlja osnovni vir preskrbe v obeh občinah. V naslednji fazi je bil položen glavni oskrbovalni cevovod od Obrha do Kočevja, zgrajen vodohram vsebine 1000 m³ ter izvedbena povezava na obstoječe staro omrežje.

V naslednjem obdobju so se vrstile gradnje cevovodov, kot so narekivale potrebe urbanizacije. Sistem oskrbe z vodo na področju kočevske kotline je v sorazmerno kratkem času postal obremenjen s porabo vode v naseljih: Koblarji, Stara cerkev, Gorenje, Slovenska vas, Breg, Klinja vas, Mahovnik, Željne, Šalka vas,

Cvišlerji, Dolga vas, Livold, Zajčje polje in Črni potok. S tako naglo povečavo sistema oskrbe z vodo skupinskega vodovoda Kočevje—Ribnica tudi predhodni projekti niso računali. Problem pomanjkanja je narekoval hitro realizacijo pridobitve novega vodnega vira iz kaptažnega zajetja v Sodražici, ki je začasno razrešil preskrbo v Ribnici.

Skupinski vodovod Kočevje—Ribnica oskrbujejo danes naslednji vodni viri: izvir Obrh, kjer se voda črpa 21 ur na dan v povprečju 87,5 l/s, izvir Izber v Sodražici s povprečno izdatnostjo 20 l/s ter izvir Lipovščica v Ribnici z izdatnostjo 4 l/s. Izvidi raziskav vodnih virov v prvotni obliki — brez kloriranja v glavnem ne ustrezajo predpisom o pitni vodi.

Dejanska poraba pitne vode, določena s hidravličnim izračunom, znaša za mesto Kočevje 56,22 l/s, pri čemer je upoštevati, da se v celotnem sistemu izgubi 28,57 l/s.

Predvidena poraba vode v celotnem odvzemu (v obeh občinah) je izračunana na osnovi predvidenih urbanističnih programov ter normativov, ki veljajo za srednjeevropski prostor.

Tako določena poraba bo znašala za občino Kočevje leta 2020 že 147,69 l/s ali 12760620 l/dan. Potrebne nove količine vode pa naj bi se zagotovile iz izvira Podstene (Sodražica) s povprečno kapaciteto 35 l/s, izvira Kadič (Sodražica) s kapaciteto 15 l/s, izvira pod Slovensko vasjo z izdatnostjo 21 l/s, izvira pod Livoldom z izdatnostjo 7,5 l/s in večjo količino črpanja vode iz Obrha. Medobčinski skupinski vodovodni sistem bi bil tako leta 2020 sposoben dobavljati vodo v količini 16093580 l/dan ali 197,83 l/s.

Seveda pa se postavlja vprašanje, kdaj bo to realizirano in koliko bo to stalo? Program vsebuje postopno izgradnjo, ki naj bi se začela:

1. Z načrtovanjem izrabe prostora in zaščito vodnih virov.
2. Usposobitvijo vodovoda Livold in Slovenska vas.
3. Zamenjavo starega omrežja po Kočevju in Ribnici.
4. Izgradnjo čistilnih naprav.
5. Izgradnjo vodohramov za akumulacijo vode.
6. Dopolnjevanje primarnega omrežja z zamenjavo profilov.
7. Izgradnja in vključitev vseh predvidenih novih vodnih virov.

Na koncu pa še informacija, da je program ovrednoten ter da znašajo naložbe 390.122.000 dinarjev. Zbrati tolikšna sredstva pa pomeni poiskati nove vire finansiranja, saj pitno vodo rabimo danes in jo bomo tudi še jutri.

Jože Lindič

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV Območna skupnost Ljubljana obvešča vse svoje zavarovance oz. lastnike vozil z območja občine Ribnice in našega Predstavnništva, da lahko opravijo brezplačni varnostni test za svoje avtomobile in to v mehanični servisni delavnici AVTO—Kočevje.

Varnostni test obsega:

- pregled celotnega zavornega sistema
- pregled krmilnega mehanizma in podvozja
- pregled svetlobnih teles in mehanizma za čiščenje stekla
- v zimskem času pa še kontrolo hladilnih tekočin, gum...

S to akcijo želi zavarovalnica vsem zavarovancem zagotoviti varnejšo vožnjo, hkrati pa voznikom vcepiti skrb za redne preglede in spoznanje, da le brezhibno vozilo zagotavlja večjo in sigurnejšo varnost na cesti.

Andrej Klemenc

ODPRTA BEOGRAJSKA BANKA

Sredi aprila je bila končno odprta agencija Beograjske banke — Temeljne banke Ljubljana, ki je uredila prostore v nekdanji lekarni na Kolodvorski ulici v Ribnici. Banko sta v prisotnosti predstavnikov družbeno političnega in gospodarskega življenja Ribnice odprla direktor Temeljne banke iz Ljubljane in predsednik izvršnega sveta skuščin občine Ribnice.

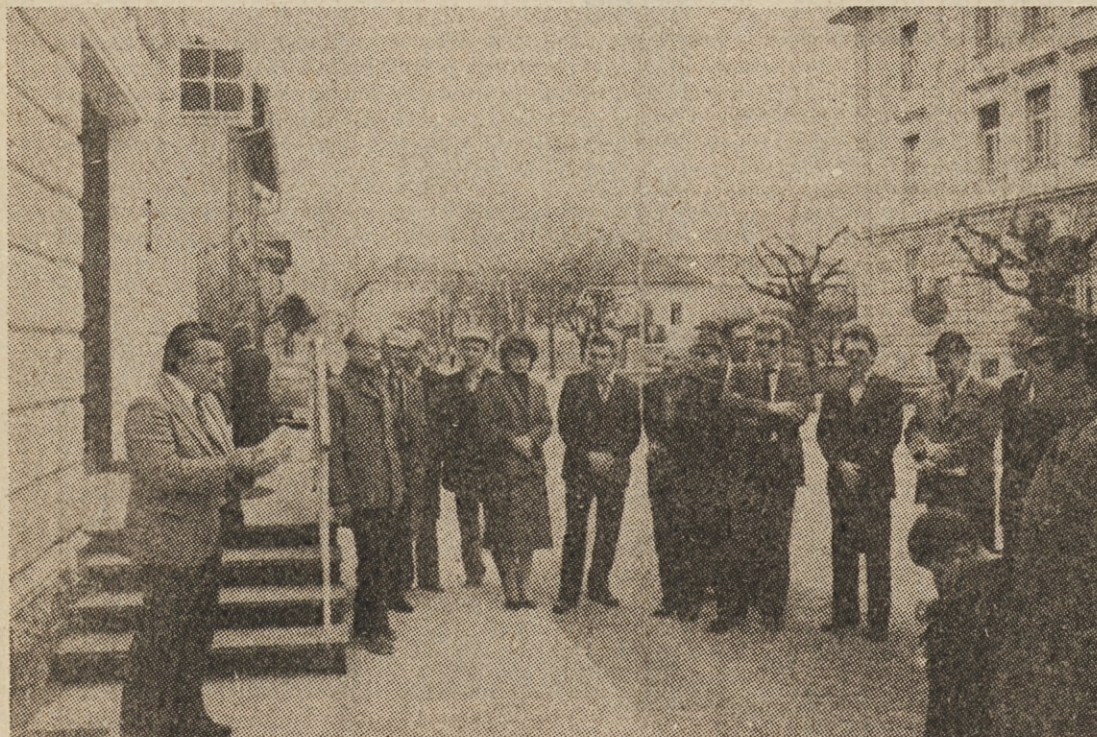
Beograjska banka — Temeljna banka Ljubljana je pričela poslovati v Ljubljani februarja 1974. leta kot predstavništvo, kot temeljna banka v sistemu Udružene beogradske banke — Beobanke pa deluje od 1976. leta. S svojo skupno bilančno vsoto je Beobanka največja jugoslovanska bančna asocia-

cija in predstavlja okrog 24 odstotkov v skupni bilančni vsoti vseh jugoslovanskih združenih banke.

V Ribnico banka ne prihaja, je dejal njen direktor, z nobenimi nameni, ki niso v skladu s hoteli tega območja, ampak z namenom, da poveča interes združenega dela v povezovanju na širšem jugoslovanskem prostoru in seveda občanov, da z banko uresničujejo svoje interese.

Naj povemo še to, da je banka lepo, domiselno in funkcionalno urejena. Ob otvoritvi so si gostje v bančnih prostorih lahko ogledali tudi vrsto razstavljenih zanimivih plastik in reliefov kiparja domačina Draga Koširja iz Sodražice.

F.G.

Pred otvoritvijo agencije Beograjske banke v Ribnici sredi aprila.

NEKATERE USMERITVE ZA DELO KOMUNISTOV

Gospodarske razmere v širši družbeni skupnosti kot tudi v občini Ribnica se še vedno zaostrejejo, zato mora biti pozornost zveze komunistov namenjena predvsem krepitvi ekonomskega položaja v občini ter tudi v širši družbenopolitični skupnosti. Bolj kot doslej je potrebno krepiti zavest o nujnosti medsebojne povezanosti delavcev v TOZD, DO ter drugih oblikah proizvodnega, poslovnega povezovanja ter poslovno-tehničnega sodelovanja med OZD v občini kot tudi širše. Komunisti moramo v prihodnje bolj delovati na vsebinskem uveljavljanju določil zakona o združenem delu, dolgoročnega programa stabilizacije in predvsem krepiti zavest o družbeni kategoriji dohodka.

IDEJNO POLITIČNO VZDUŠJE

Zavzemati se moramo, da bodo samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, poslovodni organi ter strokovni delavci nenehno prisotni v poteku proizvodnje, delitvi dohodka ter prezagotavljanju doslednega izvajanja sprejetih planov, posebej še planov izvoza. Čeprav smo priča zaostrenim in zoženim pogojem gospodarjenja, se je potrebno nenehno zavzemati za uveljavljanje delitve dohodka po rezultatih dela tako v OZD, kot med TOZD in DSSS. Naloga komunistov je predvsem v tem, da ustvarimo predvsem tako idejnopolitično vzdušje, ki bo pogojevalo prepričanje, da le boljše gospodarjenje z

družbenimi sredstvi, boljša produktivnost dela, varčevanje ter dolgoročna usmeritev v izvoz lahko ustvari večjo konkurenčnost organizacij združenega dela kot tudi povečanje dohodka. Izredno pomembna naloga pa je izboljšanje položaja na področju kmetijstva. Komunisti predvsem v krajevni skupnosti, v samoupravnih organih krajevnih skupnosti, v SZDL moramo s kontinuirano in odločno akcijo spremeniti razmere na vasi. V prihodnjem obdobju moramo napraviti vse, da bomo končali začeti proces združevanja gozdarstva, kmetijstva in lesne industrije v ribniško-kočevskem bazenu.

POVEZOVANJE

Iniciativni odbor za povezovanje gozdarstva, kmetijstva, lovstva in lesne industrije naj intenzivira in pospeši svoje delo tako, da bodo vse strokovne podlage in priprave izdelane najkasneje do konca prvega polletja tega leta, nakar mora slediti široko informiranje delavcev v vseh zainteresiranih TOZD in seveda tudi druge priprave za sprejem končne odločitve o združitvi z referendumom. Stremeti moramo za tem, da bo odločitev o združitvi delovnih organizacij v SOZD sprejeta do konca letošnjega leta.

V akcijo informiranja delavcev se morajo vključiti vsi komunisti v občini in delovati tako, da bo referendum o združitvi uspel v vseh TOZD iz vseh treh panog, ki se združujejo. Še zlasti nosijo odgovornost tisti komunisti, ki so razporejeni na vodilna delovna mesta, bodisi v gospodarstvu, DPO ali družbenopolitični skupnosti. Eno od pomembnih vprašanj urejanja odnosov med gozdarstvom in lesno industrijo je tudi trajna ureditev blagovnih tokov, s čimer mislimo predvsem vprašanje specializacije koncentracije primerne predelave leša, oziroma konkretno spoštovanje že dogovorjenega razvojnega koncepta razvoja lesne industrije in gozdarstva v občini Ribnica in občini Kočevje, to pa pomeni dosledno spoštovanje specializacije primarne predelave na iglavce in listavce in koncentracijo te

(Dalje na 16. strani)

Podeljena srebrna priznanja OF

Občinska konferenca socialistične zveze Ribnica podeljuje od leta 1971 ob prazniku OF 27. aprila posameznikom, organizacijam, društvom in skupnostim za posebne zasluge v revoluciji in v povojni izgradnji, za krepitev samoupravnih družbenih odnosov in za druge dosežke srebrna Priznanja OF. Letos je bilo na posebni svečanosti pred praznikom OF podeljenih enajst srebrnih znakov OF. Krajevne konference socialistične zveze so ob tej priložnosti (nekateri bodo to storile kasneje) podelile več bronzastih znakov OF. Srebrna Priznanja OF so prejeli:

Kulturno umetniško društvo Loški potok za zasluge pri gradnji socialističnih in samoupravnih družbenih odnosov
France Rus, Sodružica za zasluge pri gradnji socialističnih in samoupravnih družbenih odnosov
Stana Drobnič, Sodružica za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
Valerija Zbačnik Ribnica za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
Alojz Arko, Breg za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
Ivan Pelc, Ribnica za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
Minka Joras, Ribnica za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
Jože Klun, Ribnica za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
France Škrabec, Ribnica za zasluge pri gradnji socialističnih in samoupravnih družbenih odnosov
Anton Levstik, Loški potok za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji
Zinka Benulič, Sodružica za zasluge pri gradnji socialističnih in samoupravnih družbenih odnosov

OBČINSKI ODBOR ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV RIBNICA je na seji skupščine občine v počastitev občinskega praznika 26. marca podelil večje število Plaket Jelenov žleb posameznim organizacijam, predvsem pa borcev enot, ki so se borile v Jelenovem žlebu in domicilnih enot. Prvo plaketo je prejel predsednik predsedstva SR Slovenije Viktor Avbelj — Rudi, sicer tudi udeleženec borbe v Jelenovem žlebu. Na sliki: tov. Avbelj sprejema Plaketo Jelenov žleb.

(Nadaljevanje s 15. strani)

predelave na dveh mestih, to je v Ribnici za iglavce in v Kočevju za listavce.

Nekateri pojavi v zadnjem letu namreč rušijo ta sistem in obstoja nevarnost, da se bo to rušenje nadaljevalo tudi v bodoče. Ti pojavi so predvsem naslednji: izgradnja nove žagalnice v Podpreski, dogovorjeno dolgoročno sodelovanje med LIK Kočevje in Jelovico Škofjo Loko glede oskrbovanja Jelovice z žaganim lesom, predvidena gradnja Melesa v Dobrem polju, povečanje žagarskih kapacitet pri Opremi Kočevje in podobno. Vsi ti pojavi rušijo dogovorjeni razvojni koncept in še pospešujejo že tako predimenzionirano lesno predelovalno industrijo v Sloveniji.

Z bilanco blagovnih tokov se morajo združiti vsi subjekti, ki se ukvarjajo s predelavo lesa v ribniško-kočevskem območju, to so tudi vse tiste OZD, ki niso predvidene kot doboče članice bodočega SOZD kot je to Snežnik Kočevska Reka, Oprema Kočevje, Žaga na Robu in vsi drugi, ki bodisi da proizvajajo ali pa uporabljajo lesno surovino, ne glede ali je to hlod ali žagan les. Nikakor pa ne smemo dovoliti, da bi se zopet prej ali kasneje dogajalo, da bi zaradi malomarnosti ali zaradi ozkih profitnih interesov prihajalo do tega, da se zaradi pomanjkanja hlodovine ustavi materialna predelava na Inlesu, s čimer se povzroča ogromna materialna škoda Inlesu in na koncu koncev tudi širši družbeni skupnosti. To se je pripetilo v letošnjem letu v znatno večjem obsegu leta 1981 in pa tudi že prej. To je očiten primer skrajne malomarnosti in neodgovornosti posameznih struktur v gospodarstvu, kajti teh slučajev, zlasti letošnjega nikakor ne moremo opredeliti kot zastoj zaradi višje sile. Menimo, da je to ena izmed najpomembnejših gospodarskih in političnih akcij v naši občini, kjer je eden od nosilcev razvoja družbenopolitične skupnosti ravno INLES, zato pričakujemo, da se po tej točki v razpravi jasneje in konkretnije izoblikujejo končna stališča, sklepi in priporočila v zvezi s tem pomembnim vprašanjem.

DELO V DELEGATSKEM SISTEMU

Komunisti pa moramo bolj kot doslej več delovati tudi pri izgradnji oziroma uveljavljanju poslovno-tehničnega sodelovanja med sicer razdrobljenimi OZD kovinsko-predelovalne industrije v občini. Tu predvsem mislimo na skupno planiranje kadrov, sodelovanje pri izobraževanju ter tudi na skupna vlaganja v kovinsko-predelovalni industriji v Ribnici. Posebej pa moramo delovati oziroma vztrajati pri samoupravnem urejanju vseh vprašanj v vseh sredinah, v KS v DPS, materialni proizvodnji kot tudi v družbeni dejavnosti. Delo komunistov v občini moramo za uresničevanje dejanskih interesov delovnih ljudi in občanov. Občinska skupščina mora postati telo, v kateri bo občan neposredno preko svojih delegatov in delegacij uresničeval oblast s sprejemanjem in uresničevanjem sklepov, ki so pomembni za njegovo življenje, delo in razvoj družbenopolitične skupnosti ter ne nazadnje za boljše in ustvarjalnejše življenje delovnih ljudi. Delegacije morajo biti tesneje povezane z delom samoupravnih organov, da zagotovijo stališče baze, komunisti pa morajo biti tisti, ki bodo v delegatskem sistemu aktivno delovali ter s svojim angažiranjem omogočili boljše delovanje delegacij. Komunisti morajo delovati znotraj delegatskega sistema ter znotraj družbenopolitičnih organizacij in s svojim delovanjem zagotavljati uresničevanje politike zveze komunistov, znotraj vseh por družbenopolitičnega življenja in znotraj sistema socialističnega samoupravljanja. Več se morajo angažirati za spreminjanje obstoječih razmer, ključno nalogo pa morajo imeti osnovne organizacije ZK, ki morajo usmerjati akcijo članov ZK v organizacijah SZDL, Zveze sindikatov, ZSMS, ZZB NOV ter na ta način vzpodbujati aktivnost in usmerjati aktivnost širših množic, oziroma čim

širšega kroga delovnih ljudi in občanov za uresničevanje sprejetih stališč.

Pomembno vlogo imajo predvsem delegati Občinskega komiteja ZK v enotni delegaciji SZDL za družbenopolitični zbor, ki morajo s svojim delom zagotoviti prenašanje stališč k OK ZKS v DPZ ter po potrebi biti iniciator za širše organiziranje in odločno akcijo komunistov pri reševanju posameznih pomembnejših vprašanj delegatskega odločanja v skupščinskem sistemu.

ORGANIZIRAN PRISTOP ZVEZE KOMUNISTOV

Komunisti se moramo postaviti na čelo akcije, ki krepijo enotnost delovnih ljudi, narodov in narodnosti Jugoslavije. Zagotoviti moramo, da bodo komiteji za SLO in DS dobili mesto v združenem delu in krajevni skupnosti ter da bodo postali dejansko subjekt v podružbljanju SLO in DS. Pomembna naloga je stalno spremljanje idejnopolitičnih in varnostnih razmer v vseh temeljnih sredinah, v katerih delujejo člani zveze komunistov, ki nam mora omogočiti hitro in učinkovito reakcijo na posamezne anomalije v občini.

Pomembno vlogo imajo osnovne organizacije ZK ter tudi drugi organi občinske organizacije ZKS, ki si morajo prizadevati za nadaljnjo krepitev idejne, akcijske, organizacijske in kadrovske aktivnosti ter vloge ZK. V prihodnje moramo več narediti na področju povezanosti članov občinskega komiteja ZK z osnovnimi organizacijami, vključevati OO ZK in posamezne delovne skupine v pripravo gradiv za seje občinskega komiteja ZKS, kar je bilo doslej prepuščeno sekretarju P OK ZKS. Velik poudarek, oziroma z večjo resnostjo moramo v vseh sredinah pristopiti do vključevanja članov, razne oblike idejnopolitičnega usposabljanja ter se bolj odgovorno obnašati pri kadrovanju v pedagoško vodene oblike idejnopolitičnega usposabljanja.

Dosledno moramo izvajati programe, ki smo jih sprejemali v pripravi na 6. sejo CK ZKS. Sprejemanju v ZK bomo morali v vseh sredinah posvetiti večjo pozornost in se te pomembne naloge lotiti bolj resno kot v preteklosti. Pomembno je, da v prihodnje izboljšamo kadrovsko strukturo ZK v občini. V letošnjem letu bomo ustanovili še en svet ZK v KS in sicer v Ribnici, drugod so sveti v KS ustanovljeni, vendar povsod ne delajo, vsaj ne tako kot smo si zamislili. Tudi druge oblike akcijskega povezanja komunistov bomo razširili.

V preteklem obdobju je bilo področje informiranja v ZK eno izmed področij, kjer je bilo najmanj napravljenega. V bodoče moramo zagotoviti osebni stik članov OK ZKS z osnovnimi organizacijami ter organizirati delo članov občinskega komiteja ZKS tako, da bomo kvantitativno in vsebinsko pokrivali vse osnovne organizacije ZK v občini. Tudi preobrazbi vzgoje in izobraževanja, čeprav v zaostrenih pogojih gospodarjenja in v zoženih materialnih možnostih moramo nameniti večjo pozornost. Zavzemati se moramo za nadaljnje uresničevanje celodnevne osnovne šole v občini. Dajati pa moramo, predvsem komunisti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah tudi večji poudarek idejnosti pouka ter usmerjanju mladih ljudi v nadaljnje usmerjeno izobraževanje.

Občinski komite ZKS bo v naslednjem letu obravnaval posamezne točke iz dnevnih redov družbenopolitičnega zbora in SIS družbenih dejavnosti, kakor tudi iz dela občinske konference SZDL. Redno bomo spremljali delo osnovnih organizacij, ZK, kot tudi akcijskih oblik dela ZK v občini.

Bambič Janez

Bilo je leta 1941, ko smo se pripravili za rušenje železniškega opornega zidu in nasipa med Žlebičem in Ortnekom. Pozno zvečer smo se približali Logom nasproti mlinu v Podstenah, kjer je bilo določeno zbirališče. Bili smo Ivan Selšek, Albin Andoljšek iz Hrovače in jaz. Nestrpno smo čakali. Po cesti so se brezskrbno vozili Italijani, mi pa smo se veselili, da jim bomo nočjo pošteno podkurili. Imeli smo skrbno pretehtan načrt in izračun potrebnega razstreliva, ki sem ga za mino pripravil po pravilih stare jugoslovanske vojske. Pred nekaj tedni, točneje 13. avgusta, so istotam z nekaj kilogrami eksploziva rušili partizani skupaj s terenci iz Velikih Lašč in Ribnice. Sedaj bo drugače. V propust bomo namestili 60 kg dinamita in ga zadelali z zemljo. Tako močna mina v Ribniški dolini še ni eksplodirala. Denar, 300 lir za nabavo razstreliva, je odobril sam Jože Šeško.

Bil pa sem le zaskrbljen, kako bom položil eksploziv. Zmenjeno je bilo, da bom jaz zlezal v ozki vodni propust, namestil dinamit in ga z zemljo, ki mi jo bodo podajali od zunaj, postopoma zamašil. Ali bom lahko zlezal iz njega ritensko? Ali mi ne bo zmanjkalo zraka, saj bomo moral propust najprej na zadnji strani zamašiti. Selšek mi je zagotavljal, da me bo četa branila, če pridejo Italijani. Kaj če se zgodi kaj nepredvidenega in bom običajno ujet v luknji?

Tako sem razmišljal, ko smo zaslišali šum. Prišli so še trije. Stane Nosan je iz čete v Veliki gori pripeljal dva mlada partizana. Mi pa smo pričakovali vso četo, kot je bilo dogovorjeno. Predvideno je bilo, da bo četa zastražila obe smeri ob progi, da bi mino lahko nameščali potreben čas tudi v primeru, če bi nas presenetila Italijanska patrula. Upali smo, da pridejo ostali pozneje, ker Stane ni vedel povedati, zakaj niso mogli priti vsi.

V tem se od mlinu med nas v temi prikrade sključena senca. Točno kot ura je prišel France Gradišar in iz bližnjih kopic otave izbrskal tri zaboje po 20 kg. On je bil tisti, ki je to dragocenost v Dolenjih Lazijh konspira-

Dinamit v Slatniku

tivno kupil, jo do nočjo doma skrival, sedaj pa nam jo izročil in se vrnil domov v mlin.

Ostalo nas je šest, menda le z eno puško. Ali naj kljub temu začnemo? Trije smo si naložili zaboje na rame, ostali trije so šli v predhodnici proti Brežkemu mlinu in dalje. Ker je bilo težko, smo se menjavali, kljub temu pa smo bili kmalu vsi mokri.

Tik pred Slatnikom smo na njivah zopet počivali. Dokončno smo uvideli, da nas je za tako veliko nalogo premalo. S Selškom sva odločila, da je treba akcijo odložiti. Toda kam z dinamitom? Nekje ga moramo skriti za nekaj dni, ko bomo številnejši in bomo akcijo lahko izvedli. Na prostem, v gozdu je to zaradi možnega dežja nedopustno. Priplazili smo se do vasi in kot naročeno našli nek skedenj, ki je imel pod podom dosti prostora.

V temi smo zaboje zakopali v lesne rezine pod podom in olajšani odšli.

Stane je oba partizana peljal nazaj v goro z naročilom, da se s četo dogovori, kdaj naj se prihodnje dni akcija ponovi, mi trije pa smo se ob Bistrici vračali. Bili smo slabe volje. Ko smo prišli do Kališčarjevega vrta pri Gorenjevaškem mlinu, je pred nami in nekje daleč zasijala silna svetloba. Popadali smo na tla. Mislim, da Italijani osvetljujejo prav nas. Čez nekaj trenutkov je ugasnilo in zopet smo bili v temi. Mirno smo se lahko razšli na domove.

Takoj drugi dan dopoldne sem od mimoidočih zvedel, da so v Slatniku pod nekim skednjem našli ogromno eksploziva in da so ga Italijani odpeljali na malem tovornjaku. Zgledalo je, da nihče ne sumi partizanov, niti Italijani ne. Tako je akcija propadla in dinamit je bil izgubljen.

Minila je vojna in še mnogo let. Večkrat sem razmišljal o naši nesrečni akciji. Končno sem se odločil in se 13. maja 1976, po več kot 34 letih, odpravil v Slatnik, da bi se lastnikom opravičil

za strašno kukavičje jajce, ki smo jim ga med vojno podtaknili. Stikal sem po Slatniških vrtovih, da sem razjaril vaše pse in tudi ljudje so me začeli od daleč sumljivo gledati. Našel sem skedenj, ki se mi je zdel pravi. Zvem, da je Ulčarjev. Poiščem lastnika in po ovinčarjenju vprašam, če so oni imeli leta 1941 pod skednjem neki dinamit. »Seveda«, pravi in mi začne pripovedovati, kako je bilo.

Prav on, tedaj 11-letni Janezek, je bil tisti, ki ga je njegov varuh, stric Žlindra poslal pod skedenj. Prav tisto jutro je prišel iz Zadolja, da bo popravil orodje, pa je rabil bukov les, ki je bil tudi pod podom. Fantek je pod rezinami začutil sumljive zaboje. Kmalu je nastal preplah po vsej vasi, vaščani so se bali, da je podminirana vsa vas. »Bili smo do kraja prestrašeni. Italijani iz Žlebiča so takoj zvedeli za najdbo, prišli z avtom in vse skupaj menda odpeljali v Sodražico«, je ves zavzet pripovedoval sedaj ne več Janezek, ampak gospodar Janez. »Moja starejša sestra je dobila živčni zlom, da smo jo morali potem poslati v bolnico. Še danes ni zdrava!«

Končno sem Ulčarja le vprašal, od kod se je tedaj vzela tista dinamit. Zvedel sem, da partizanov do tega dne nihče ni sumil. Sumili so nekega človeka, ki jim je to skuhal, da bi jih pri Italijanih spravil v nesrečo. Videl sem, da še sedaj sumi, da je tako. Kar strmel sem! Nisem več zdržal, brž sem mu povedal, da smo dinamit prinesli mi s partizani, da smo ga nameravali čez nekaj dni odnesti, da nismo mogli spraševati za dovoljenje, da naj oprost. Sedaj je strmel on in ni mogel verjeti. Moral sem mu povedati vse podrobnosti in mu zatrditi, da sem bil sam navzoč. Šele potem je verjel.

Zopet je minilo 6 let. Mislim, da bi bila ta zgodba primerna za objavo. Hotel sem pa za to dobiti pristanek tudi od Janeza v Slatniku in sem 6. julija 1982 zopet stopil tja. V razgovoru sem

odkril, da se piše Lovšin, po domače pri Ulčarjevih. Lovšin! Lovšin iz Slatnika? Vrtalo mi je po spominu....

»Ali ste imeli pri vas nekega Jožeta, ki je pred vojno študiral na univerzi?« ga vprašam. »Seveda, to je bil moj starejši brat«. Tako sem zvedel, da je bil pokojni Jože tudi Ulčarjev in da smo med vojno naše zaboje pustili pri hiši, kjer je on včasih sanjal sanje o lepi bodočnosti, ki se niso uresničile.

Jože Lovšin, najprej medicinec, nato pa filozof, je bil pred vojno levo usmerjen in tega nikjer ni skrival, ne na univerzi ne v domačem kraju.

Ribniški žandarji so ga nadzorovali in mu doma delali preiskave. Že tedaj so torej odkrili »dinamit« v Slatniku. Nekoč so ga v Žlebiču na postaji pretepli, ga pustili ležati na zemlji, ga nato zaprli v Ribnici za nekaj tednov. Prehladil se je, dobil menda pljučnico in takoj nato 13. decembra 1935 umrl. Kmalu po Jožetovi smrti je od žalosti umrla tudi njegova mlada mati.

Najpripoved končam. Če kdo lahko kaj pripomore, da bi dognali točen datum, ko je bil v Slatniku najden dinamit, naj mi prosim javi. Mislim, da je bilo sredi septembra, ker so bile še kopice otave v Logih. Morda se kdo spomni ponočnega reflektorja? Morda dinamita pri Italijanih? Ali še živita dva partizana, ki sta bila v akciji in kdo sta?

Ali kdorkoli ve kaj podrobneje o prepričanju in delu študenta Jožeta Lovšina? Bil je nesporno prva smrtna žrtev svojega levega prepričanja in delovanja v Ribnici, njegova mati pa prva mati v Ribniški dolini, ki je že 6 let pred drugimi objokovala nasilno smrt svojega sina. Žal mi je, da nisem mogel dobiti nobene Jožetove fotografije.

Dodam naj, da se Ulčarjeva družina nikdar po vojni ni sklicevala na Jožeta in njegovo žrtev, pa je trpela mnoge težave in tudi krivice. Menim, da bi bilo prav, če bi se sedaj občinska socialna služba zanimala vsaj za prizadeto Ivano Lovšin, živečo v Slatniku.

Matija Maležič-Ciril

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV RIBNICA

— Skrbeli bomo za razvijanje in obujanje tradicij NOB in ljudske revolucije, prenašanje ter podružbljanje tega področja kot za eno najpomembnejših nalog;

— Komisija bo v tekočem mandatnem obdobju skrbela za vzdrževanje spomenikov, spominskih obeležij, poskrbela, da se bodo samoupravni dogovori vzdrževanja in obnavljanje le-teh izvajali; posebno še, da bo to spoštovanje sprejemala mladina.

— Organizacije po KS bodo poskrbele za najtesnejšo povezanost z delovanjem mladih na vseh ravneh vzgoje, vnašala revolucionarne izkušnje, ki jim bo nepogrešljiv pripomoček pri njihovem vsakdanjem delu.

— Posebej še se bo okrepilo s pohodnimi akcijami obiskovanja znanih krajev v času NOB: prizorišče bojov v Jelenovem žlebu, Travni gori; Makoši, Grčaricah, Ogenjca in drugod.

— Okrepili bomo aktivnost Domicilnih odborov enot Levstikove brigade, I. Ribniške čete, Odbora aktivistov OF od Barja do Kolpe, bolnice Ogenjca ter enot, ki so vezane na boje v naših krajih: brigad Ivana Cankarja, Matije Gubca, Ljuba Šerčerja, Toneta Tomšiča, IX. brigade, Notranjskega odreda in drugih.

— Posebej se bomo zavzemali za dopolnjevanje aktivnosti pri sestavi monografije borbe enot v Ribnici in prispevek naših borcev in aktivistov v času NOB v naših krajih, zavzemali se za večjo usklajenost opisanih dogodkov v ustreznih založbah: »Rešet«, »TV—15«, revije »Borec« ter drugih publikacijah.

— Posebej bomo nastopali proti poskusom razvrstevanja pridobitev NOB, izkrivljanju in pačenju vloge nosilcev revolucije.

— Posebno aktivnost bomo posvetili pri obeleževanju pomembnih jubilejev v letu 1983 kot so:

— aktivnost Šerčerjeve brigade v spomladanskih dneh leta 1943

— Jelenov žleb v marcu 1943

— napadi na Ribnico

— dogodki IX. brigade v Makoši

— uničenje plave garde v Grčaricah

— kapitulacija italijanske vojske v septembru leta 1943

— izvajanje volitev za odposlance v kočevski zbor ter udeležba ter na kočevskem zboru

— posvetovanja okrožja in seja okrožne gospodarske komisije na Bregu v oktobru

— obeležba smrti učitelja Antona Majnika, po katerem nosi

ime Pionirski odred OŠ »dr. France Prešeren«

— obeležba zgodovinskega zasedanja v Jajcu 29. novembra 1943,

— ne nazadnje tudi uničenje gradu v Ribnici 1. januarja 1944. V tej obeležbi moramo vsekakor dati poudarka, da se zbere čim več materialov, ki bodo objavljeni v »Rešet«, »TV—15« ter drugih publikacijah, posebno moramo še pomagati pri izdaji publikacije »Komunista«, ki bo obeležil borbo v Jelenovem žlebu ter prikazal nekatere spomenike naše doline.

Vsebinska zasnova o teh dogodkih iz naših krajev je še dokaj pomanjkljiva ter moramo program delovanja komisije za zgodovinska in spomeniška vprašanja Občinske konference ZZB NOV Ribnica v polnem razmaku realizirati.

— Komisija za spomeniško in zgodovinsko dejavnost naj še naprej krepi vezi z borčevskimi organizacijami v krepitvi neuvrščene zunanje politike, v skupnem boju proti oživiljanju fašizma, skupaj z organizacijami mladine, taborniki, lovci, ZRVS, ter drugimi organizacijami organizira obiske partizanskih krajev.

Občinski odbor bo namenil posebno skrb za vsestransko krepitev socialne varnosti borcev, VVI, družin padlih borcev po KS, kjer le-ti živijo in delajo, budno bo spremljal, kako se v praksi na teh ravneh uresničuje načrt in skrb, kaj je potrebno še storiti v pogojih ekonomske stabilizacije za njihovo varnost in zdravstveno varstvo.

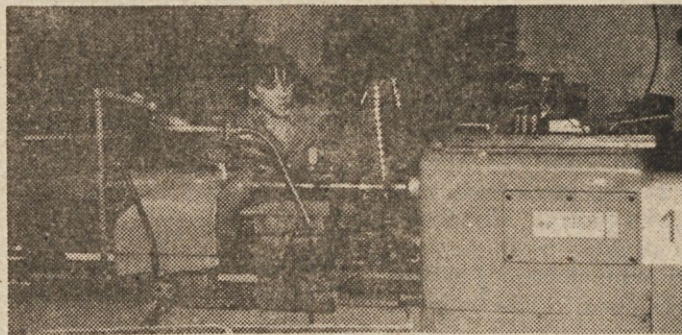
Po sprejetem programu komisije za socialno-zdravstvena vprašanja ter komisije za vojaške in vojne invalide, internirance, zapornike in vojne ujetnike bomo pripravili pregled članov, ki so ogroženi, pripravili srečanje jubilarov in še poslej vodili večjo skrb za vzpostavitev patronažne službe ZD Ribnica, kakor tudi nadaljevali z zdravstvenimi pregledi borcev iz leta 1982, tako da bo pregled stanja popoln.

Združena komisija za socialno-zdravstvena vprašanja, vojaške vojne invalide, internirance se bo sestajala večkrat, pregledala prijave za zdravilišča ter odobraval napotitev borcev za koriščenje zdravljenja, kakor bo tudi obravnavala dodeljevanje družbene pomoči ter analizirala stanje.

Občinski odbor ZZB NOV Ribnica bo po prejemu programu komisije za SLO in DS na konferenci skrbel za vključevanje v različne oblike aktivnosti, organiziranosti socialističnih sil v cilju krepitve, razvijanja in podružbljanja področja LO in DS.

TEKMOVANJE KOVINARJEV — Aprila je bilo v organizaciji občinskega odbora sindikata kovinarjev že četrto proizvodno tekmovalstvo kovinarjev občine Ribnica. Sodelovalo je 41 tekmovalcev iz Rika, ITPP, Žičnice in Donita, in sicer 15 kovinostrugarjev, 5 orodjarjev, 9 ključavničarjev in 12 varilcev Mag. V organizacijo in izvedbo tekmovanja pa je bilo vključenih preko 80 ljudi. Največ uspeha so ponovno imeli tekmovalci — kovinarji iz Rika, ki so osvojili tri prva, tri druga in tri tretja mesta. Med ključavničarji so

bili najboljši Jože Debeljak in Janko Krajec iz Rika ter Jože Leban iz ITPP, med kovinostrugarji Stane Krže, Srečko Kozina in Dušan Zidar iz Rika, med orodjarji Milan Arko, Stane Pogorelec (oba ITPP) ter Hinko Oblak iz Rika, med varilci Mag pa Alojz Knavs, Janez Starc in Peter Obrenič, vsi iz Rika. Zmagovalci v posameznih skupinah bodo zastopali ribniške kovinarje na republiškem tekmovanju kovinarjev 27. do 29. maja na Jesenicah.

Dobili smo zanimivo pismo Franceta Jakliča iz Sajeveca, kate-rega v celoti objavljamo. Iz dveh razlogov: ker je zanimivo in ker je eno prvih, redkih pisem, ki jih uredništvo prejema. Spodbuditi hočemo tudi druge, da bi se več oglašali, iz raznih krajev naše občine, naredili tako list zanimivejši, bolj naš in vaš. To naj bi bilo navsezadnje poziv bralcem, da s svojimi prispevki naše Rešeto popestrijo, ga pomagajo oblikovati, soustvarjati.

Zdaj pa k pismu tov. Jakliča!
— Odkar izhaja občinski list Rešeto, smo občani dobro obveščeni o pomembnejših dogajanjih v občini. Vsak napredek je razveseljiv; več ko

ljudej delajo, več zaslužijo, večja je kupna moč prebivalstva, višji je naš standard.

Brali smo tudi o delomrznežih, zabušanih in simulantih, katerih je vedno več in so družbi v breme. O njih lepo piše dr. Pile. Zoper tak »revmatizem« je recept, ki sem se ga učil v osnovni šoli pred šestdesetimi leti: Kdor ne dela, naj tudi ne je... in pika!

Rešeto piše o splošnem napredku občine, o tem, kaj se je izboljšalo, kaj smo zgradili, le o kmetijstvu premalo ali pa nič. Zadnjič sem bral samoupravni sporazum zaradi divjačine. Človeka je že pregnala iz vasi, ker vse uniči. Kmetje smo nekoč redili prašiče za

prodajo, zdaj pa me skrbi, kam naj vsejem peso, da bi zredil enega ali dva prašiča zase. Snjaj bi prišla tudi v klet, če bi bila odprta. Pred tridesetimi leti so bile vse njive preorane, danes so v pušči, marsikje pa niti travnikov ne pokostijo več. Od kje nam bo hrana?

Lahko je bilo med vojno partizanom, ko so bile po vaseh polne kašče. Danes pa ima dober kmet kaščo v trgovini zaradi divjačine. Nobeno strašilo ne koristi. Lovske družine oziroma lovci naj bi pazila divjad ali ukrenili nekaj, da bi ne bilo takih škod.

Pa še to. Spomladi lani sem dal dva bika v zakol. V mesariji v Kočevju je povedal inšpektor, da ima

živina iz Ribniške doline večinoma metljava jetra. Kriva je zamočvirjena zemlja. Nujno je nekaj ukreniti, da se stvari izboljšajo. Če hočemo pridelati več mleka in mesa, moramo v občini temeljiteje razmisliti o vprašanih kmetijstvu. Kmetu je treba omogočiti delovne pogoje, saj vsi vemo, da ga pogosto rešuje podaljšan delovnik, dvojni »siht« bi lahko rekli. Tudi v gozdu napravi divjad veliko škode, saj uniči ves podmladek. Premalo mislimo na bodočnost, na to, kaj bodo imele prihodnje generacije. O tem naj bi pristojni več razmišljali, skupno bi se morali dogovoriti o teh vprašanih našega razvoja.

France Jaklič

Problem financiranja SIS družbenih dejavnosti v letu 1983

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o načinu razpolaganja s presežki proračunskih prihodkov družbenopolitičnih skupnosti in presežki prihodkov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v letu 1983, ki je začel veljati 2. 4. 1983, je drastično posegel na področje svobodne menjave dela oziroma oblikovanju sredstev SIS družbenih dejavnosti.

Citirani zakon sicer dovoljuje 13 % rast sredstev SIS družbenih dejavnosti v letu 1983, vendar opredeljuje presežke prihodkov za prvo tromesečje 1983 kot sredstva, ustvarjena nad tromesečnim povprečjem teh sredstev v letu 1982, razen za sredstva, ki imajo značaj osebnih prejemkov.

To določilo sicer ni tako nenavadno, vendar po navodilih SDK dobi popolnoma neživljenjski in samosvoji značaj, saj upošteva le izvirne prihodke v letu 1982 brez eventualnega poračunavanja presežkov iz leta 1981, to pa pomeni manjšo osnovo oziroma večje presežke v letu 1983. (tose je zgodilo pri OIS, kjer SDK za leto 1982 ni upoštevala presežkov iz prejšnjega leta oziroma prenos salda v višini 2.176.634,05 din, kar je med

ostalimi posledično, da ima ta skupnost po prvih treh mesecih 1.444.266,90 din presežkov)

Pri izračunu presežkov za prvo tromesečje SDK tudi ni upoštevala skupnega globala programov SIS, ampak je bil izračun napravljen za vsako skupnost posebej, tako da se ne priznava eventualno poračunavanje programov SIS oziroma višje vrednotenje prednostnih nalog.

Nimamo še natančnih podatkov, s kakšnimi kriteriji bo SDK ugotavljala presežke čez leto, ne glede na to pa moramo sproti prilagajati prispevne stopnje, da ne bi ustvarjali presežkov ali občutnega manjka sredstev.

Iz tabele je razvidno, da je SDK za I. tromesečje 1983 ugotovila 1.614.002,15 din presežkov, kar predstavlja 2,89 % izvirnih prihodkov I. tromesečja 1983. (podatki ne zajemajo skupnosti za zaposlovanje). Presežki so bili prenešeni na poseben račun 15. 4. 1983. V občini moramo nujno uskladiti celotno skupno porabo v okviru 13 % povečanja globala v primerjavi z letom 1982, natančno pregledati vse programe SIS in sredstva nameniti le za najpomembnejše namene. Z drugimi besedami povedano, črtati vse manj

pomembne naloge in ne še vedno razmišljati o novih ter se s prerazporeditvijo sredstev med SIS izogniti eventualnim hudim posledicam linearnega omejevanja sredstev skupne porabe (izplačila OD izvajalcem programov, poravnava zakonskih obveznosti izvajalcev itd.)

Naj ne izvenimo te besede kot fraza, kajti delegati izvajalcev in uporabnikov kot tudi ostali se morajo zavedati zelo težke in neprijetne situacije na celotnem področju skupne porabe. Ni več možnosti, da se uporabniki in izvajalci v procesu svobodne menjave dela svobodno dogovarjajo o višini sredstev, ki bodo namenjena posameznemu področju skupne porabe ali le-te v celoti. V interesni skupnosti se pogovarjamo samo še o razdelitvi sredstev, katerih porast je omejen z zveznim zakonom, citiranim v uvodu tega poročila (Uradni list SFRJ šte. 15/83).

Določilo tega zakona opredeljuje, da se do šestmesečnega periodičnega obračuna zmanjšujejo stopnje davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov delavcev za znesek presežkov prihodkov nad stopnjo rasti 13 % v

interesnih skupnostih in v primerjavi s sredstvi, ustvarjenimi iz izvirnih prihodkov v načrtu prihodkov interesne skupnosti v prejšnjem letu, zmanjšanimi za presežke prihodkov ter sredstva, ki jih ustvarijo za potrebe značaja osebnih prejemkov pa nad okviri, določenimi s predpisi, ki urejajo te prejemke. Sredstva iznad teh določil so presežki.

Po šestmesečnem periodičnem obračunu pa so kot presežki prihodkov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti mišljena sredstva, ustvarjena nad okviri, določenimi v prvem odstavku 25. točke resolucije za leto 1983 (Uradni list SFRJ šte. 77/82). Ta odstavek pa določa, da se bodo odhodki za zadovoljevanje skupnih potreb gibal v mejah ustvarjenih sredstev ter da bodo ti odhodki rasli najmanj za 10 indeksnih točk počasneje od nominalne rasti dohodka v gospodarstvu v letu 1983, razen odhodkov, ki imajo značaj osebnih prejemkov (pokojnine, invalidnine vojaških invalidov, otroški dodatek, socialna pomoč, nadomestila za začasno brezposelnost ter bolniški dopust) in prispevkov proračuna federacije.

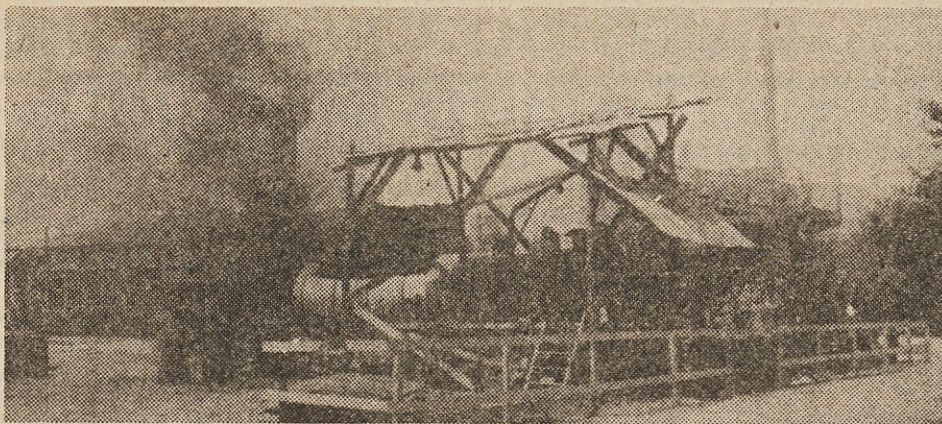
Eventualne presežke bo Služba družbenega knjigovodstva ugotavljala mesečno in jih takoj prenesla na poseben žiro račun. Kot osnove za izračun programov SIS družbenih dejavnosti so mišljeni samo izvirni prihodki SIS iz leta 1982. Z ostalimi navodili v tem času še nismo seznanjeni.

Poročilo o problematiki financiranja samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v letu 1983 je 20. 4. 1983 obravnaval tudi IS SO Ribnica, kjer je bil sprejet sklep, da se poročilo posreduje v obravnavo delegatom občinske skupščine in delegatom uporabnikov ter izvajalcev. Skupščine SIS so poročilo že obravnavale, prav tako skupščina občine dne 11. maja.

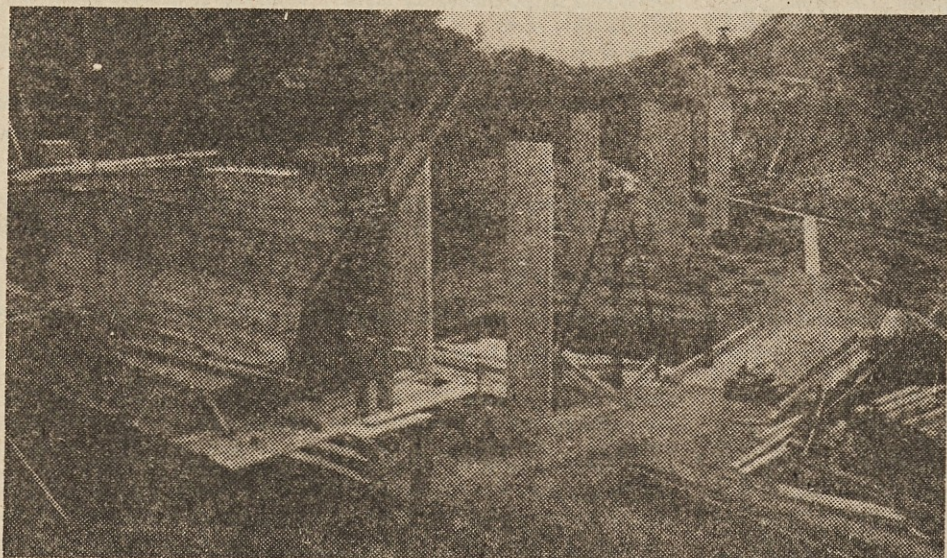
Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Ribnica

PREGLED ZDRUŽEVANJA IZVIRNIH PRIHODKOV SIS V LETIH 1982 in 1983

SIS	Leto 1982	Popr. tromes. 1982	I. tromesečje 1983	Presežki
ZDRAVSTVO	114.374.510,85	28.593.627,70	30.553.735,65	
DOHODEK	91.269.782,45	22.817.445,60	25.338.412,70	
BOD	23.104.728,40	5.776.192,10	5.215.322,95	
OTR. VAR.	18.700.572,70	4.675.143,20	5.381.412,75	
DOMICIL	9.519.937,95	2.379.984,50	3.072.454,55	
SEDEŽ	9.180.634,75	2.295.158,70	2.308.958,20	
IZOBRAŽEV.	56.410.166,15	14.102.541,55	15.515.102,45	1.444.266,90
SOCIALA	7.548.233,05	1.887.058,25	1.971.432,65	
TELESNA K.	4.665.735,75	1.166.433,95	1.328.818,00	35.737,57
KULTURA	3.538.961,85	884.740,45	926.786,85	42.046,40
RAZISKOV.	406.086,80	101.521,70	193.473,00	91.951,30
SKUPAJ	205.644.267,15	51.411.066,80	55.870.761,35	1.614.002,15

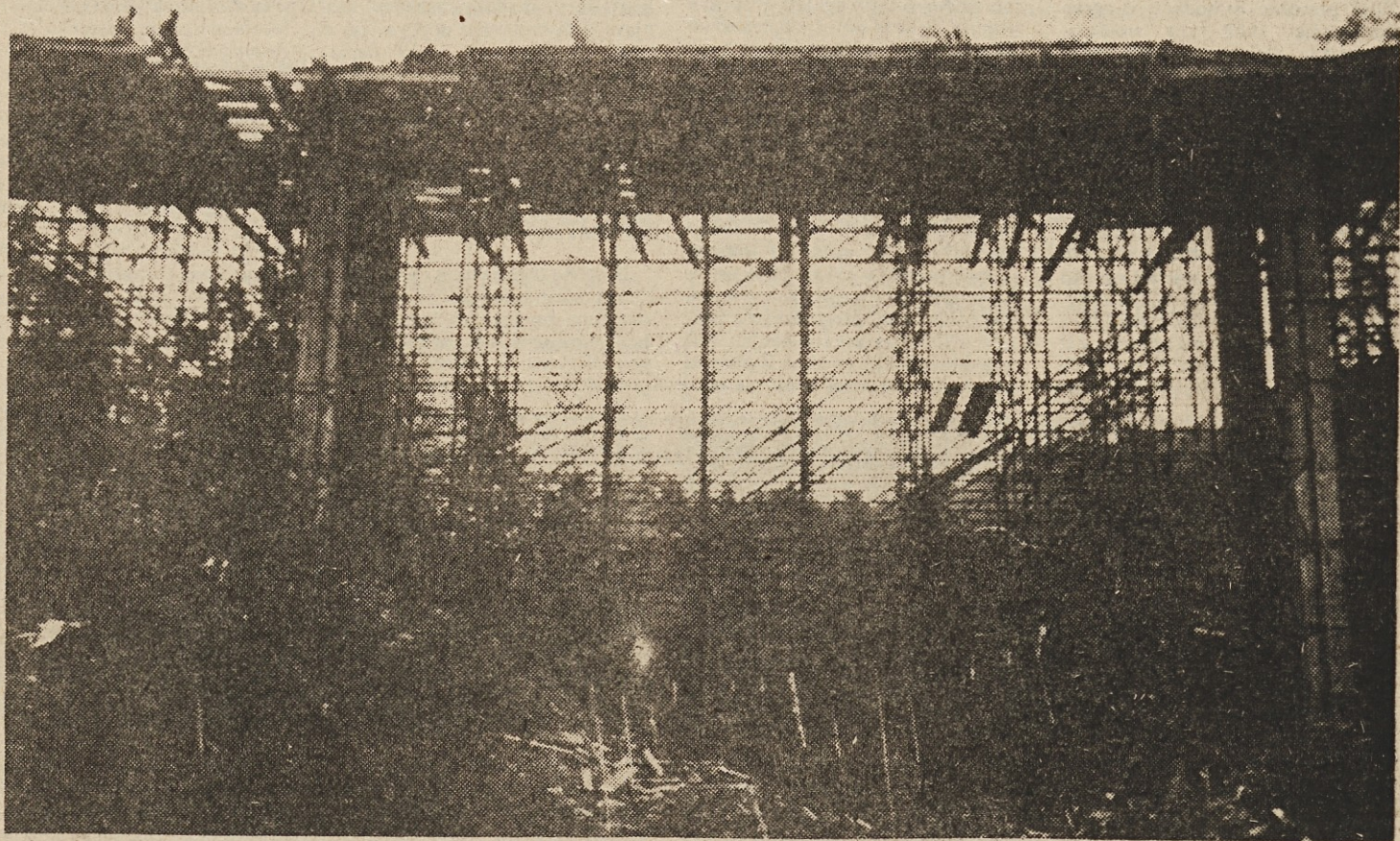
Asfaltna baza, ki je pripravila ves asfalt za kočevsko cesto v letu 1963. Postavili so jo v Ribnici takoj za progo pred Kovinskim podjetjem. Tudi to je bil za naše kraje dogodek.

Največ preglavic je graditeljem ceste delal nadvoz preko železniške proge v Žlebiču in je bil tudi nazadnje narejen. Danes se niti ne spomnimo več, kakor smo se pred dvajsetimi leti vijugali skozi vas in preko proge v Žlebiču in v Ortneku.

AKTUALNO PRED DVAJSETIMI LETI

Veliko stvari se je dogajalo v tem času pred dvema desetletjema, v spomladanskih mesecih leta 1963. O prvih mesecih tega leta smo v tej rubriki pisali že v prejšnji številki in omenili, da je bilo konec 1962 in v začetku 1963. leta zelo aktualno združevanje občin. Občina Ribnica pa je prav v tistem času urejala svojo novo občinsko hišo in se v maju vanjo tudi preselila, to je bila nekdanja Šifrerjeva vila, kjer je občinski sedež še danes. Novice so marca 1963 pisale o tem in o urejanju občinske sejne dvorane, v kateri je mladi slikar Jože Centa (letos je prejel Urbanovo nagrado) dokončeval svoji znameniti stenski sgraffiti, ki ponazarjata na eni strani ribniške značilnosti in gospodarski razvoj kraja, na drugi pa borbo za svobodo.

Most na Turjaku je močno skrajšal cesto, bil pa je tiste čase velika gradnja.

Konec marca smo v Ribnici slovesno praznovali občinski praznik in 20-letnico borbe v Jelenovem žlebu. Na osrednji proslavi v domu Partizana je govoril general Dušan Švara Dule, ki je bil slavnostni govornik tudi letos, dvajset let kasneje, ob 40-letnici borbe na proslavi v Loškem potoku.

Več mesecev je trajala javna razprava o novi jugoslovanski ustavi. Tudi v naši občini smo o njej veliko govorili, obenem pa smo se pripravljali na volitve odbornikov in poslancev. Na zadnjem zasedanju zvezne ljudske skupščine četrtega sklica 7. aprila 1963 je bila sprejeta nova ustava SFR Jugoslavije. Sprejem ustave je razglasil predsednik zvezne skupščine Petar Stambolić, predlog pa je obrazložil predsednik ustavne komisije Edvard Kardelj. Sprejemu ustave je prisostvoval tudi predsednik Tito, ki je naslednji dan, 8. aprila ob 12,30 obiskal Kočevje. Spomini na ta obisk in srečanje so topli, pristrčni.

Pripravljali smo se na pomemben jubilej, 20-letnico Kočevskega zbor. Pomemben tudi zato, ker je bila do začetka oktobra 1963 dograjena cesta Škofljica — Kočevje. Spomnimo se — do leta 1963 smo bili na našem koncu z asfaltom sila skromni; na vsej trasi so bili asfaltirani s protiprašnim asfaltnim prelivom le odseki Škofljica—Pijava gorica, Žlebič—Prigorica in Stara cerkev—Dolga vas. Stroji so na vsej trasi brneli od zgodnje pomladi in od ceste smo vsi veliko pričakovali: povečanje turizma, boljše zveze z Ljubljano (enkrat dnevno je vozil v Ljubljano avtobus in enkrat oziroma dvakrat vlak!), svetlejšo perspektivo.

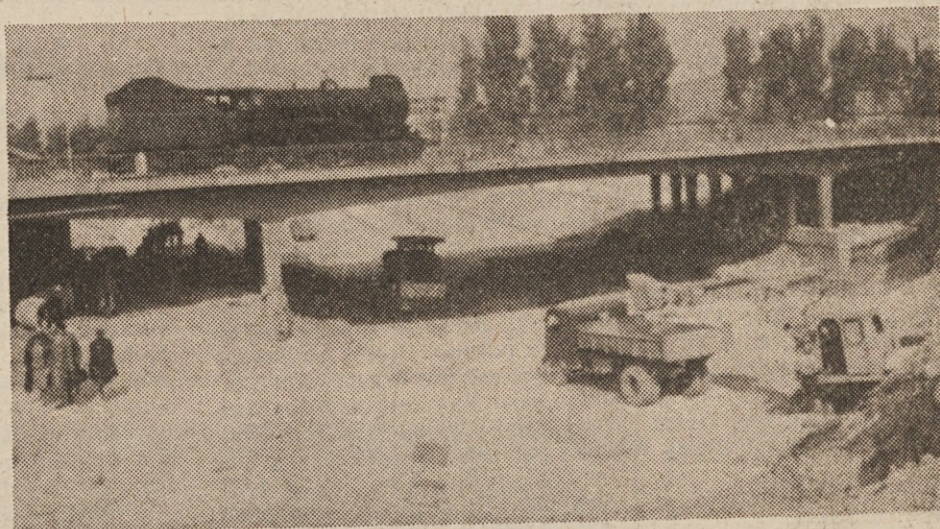
Ta je z novo cesto tudi prišla. Zadnji metri asfalta so bili tik pred proslavo Kočevskega zbor 3. oktobra položeni med Žlebičem in Ortnekom in prvi, ki se je po novi cesti pripeljal v Ribnico, je bil naš takratni poslanec Matija Maležič — Ciril. Le del nad Pijavo gorico je ostal nedokončan in je bil zgrajen leto kasneje.

Tako, pred dvajsetimi leti smo dobili prvi asfalt, se sodobneje prometno povezali z Ljubljano. To je bil velik dogodek. Nova cesta se je tedaj Dolenji vasi izognila in Dolenjevaščani so še tisto jesen staknili glave, zbrali les in denar in asfaltirali dober kilometer ceste skozi vas. Tudi to je bil samopripevek, verjetno prvi ali eden prvih. In danes, koliko asfalta imamo po naših cestah in ulicah! Pa to samo v dvajsetih letih!

F.G.

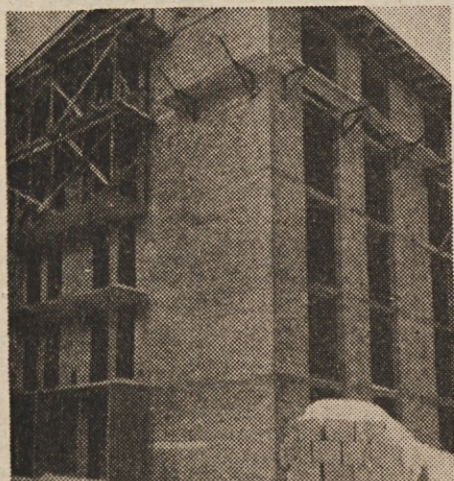
Presek Jasnice na meji med Ribnico in Kočevjem je bil trd oreh in z njim so se dajali skoro vse leto.

Še skok v Ljubljano, ki je tisto leto dobila podvoza na Titovi in Celovski cesti. Pred tem je bilo treba na obeh najpomembnejših mestnih vpadnicah čakati in čakati pred spušenimi železniškimi zapornicami.

Dne 8. aprila, dan po sprejetju nove jugoslovanske ustave, je predsednik Tito potoval skozi naše kraje in se ustavil v Kočevju. Med drugim si je ogledal tudi Kemično tovarno.

Prvi stolpič na Prijateljevem trgu je bil do konca leta pod streho, dograjen in vseljiv pa naslednje leto. Gradbenik je v njem prezmil.

Obisk v vojašnici

Po končani osnovni šoli sem sklenil nadaljevati študij v vojaški gimnaziji.

V četrtek, 2. decembra smo vsi bodoči gojenci vojaške šole iz Slovenije obiskali vojašnico v Mostah. Odpeljali smo se z avtobusom izpred doma JLA v Ljubljani. Pred vojašnico nas je čakal novinar Radia Glas Ljubljana, ki je povezoval ves ogled vojašnice. V vojašnici nas je čakal komandant. Pozdravil nas je in nam pojasnil namen obiska. Govoril nam je o vojaškem življenju, potem pa nas odpeljal v prostore, kjer vojaki živijo in spijo. Sledil je pouk v učilnici. Pokazali so nam rake-to, jo opisali ter povedali, kako se upravlja.

To so nam tudi pokazali na monitorju. Pokazali so nam še streljanje na simulatorju, ki se vrti in na majhnem letalu, ki je krožilo nad našimi glavami. Sledil je pogovor z oficirji o njihovem življenju v vojašnici in zunaj nje. Zvedeli smo še nekaj o šolah in na splošno. Iz vojašnice smo odšli veseli in z dobrim občutkom, kaj nas čaka v vojaškem poklicu. No, da ne pozabim. Tudi TV je snemala naš obisk, ki je bil prvi take vrste v Jugoslaviji.

Tomi Gavrančič,
lit. dop. krožek OŠ dr.
France Prešeren Ribnica

Z medob- činsko po- hodno brigado

Tudi letos je bil organiziran pohod v Jelenov žleb v počastitev ribniškega občinskega praznika. Vendar pa nam je letos zagodlo vreme tako, da je pohod v Jelenov žleb odpadel. V Jelenovem žlebu bi morala biti tudi osrednja proslava.

Program je bil spremenjen in osrednja proslava se je odvijala v Loškem potoku. Vse goste in druge udeležence so v Loški potok odpeljali z avtobusi. Medobčinska pohodna enota, ki jo sestavljajo predstavniki 13. občin, kateri se je za kratek čas pridružila tudi naša šola, pa se je peljala le del poti, saj smo

zadnjih 7 km pešali. Po prihodu v Loški potok smo imeli voljno do začetka proslave. Malo pred začetkom proslave se je vsa MPE postrojila. Proslava se je začela. No, naj povem, da se je udeležilo okrog 200 ljudi. Osrednji govornik je bil general Dušan Švara — Dule. Sledil je še kulturni program in s tem je bila proslava zaključena. Za okrepčilo smo dobili pasulj, saj brez tega ne gre.

Potem pa je MPE nadaljevala pot proti Travnici gori. Pot je bila dolga in naporna, ker so nas vodiči vodili po cesti namesto po bližnjici. Oviral nas je tudi sneg, ki ga je bilo takrat 15 cm in je še kar padal. Po treh urah in pol smo le prišli na Travnico goro. V domu smo se okrepčali s toplim čajem. Potem smo se razmestili po sobah in se zbavali. Striček — starejši možakar — ki je ves čas hodil z nami, nam je pripovedoval anekdote. Tako smo lažje počakali večerje — golaž in polento. Čeprav ne maram polente, sem jo kar s tekom pojedel. Po večerji so bili na vrsti četni sestanki, na katerih smo pregledali dosedanje pot, bilten in se pogovorili o jutrišnji brigadni konferenci. Pogovorili in seznanili smo se s potjo, ki nas čaka drugi dan do Ribnice. Sledil je zabavni program in je trajal pozno v noč.

Zjutraj nas je presenetilo izredno lepo vreme in po zajtrku smo imeli do brigadne konference prosto. Na njej je tekla beseda o pohodih. Kaj so to sploh pohodi, čemu služijo in kako so pohodi razviti v posameznih občinah. Razvila se je debata. Predstavniki občin, v katerih je pohodništvo bolj razvito, so pripovedovali, kako delajo. Sklepi konferenc bodo izšli v biltenu.

Na konferenci je bilo tudi krščenje novih pohodnikov medobčinske brigade. Tudi jaz sem bil krščen. Bilo je zelo zabavno, pa tudi neprijetno za novopečenega pohodnika. Dobil sem ime Dolgin.

Ob 13,30 smo odrinili proti Ribnici. Vsi smo srečno prišli. Pred Domom JLA pa smo brigado razpustili.

S tega pohoda sem prišel z enkratnimi občutki, le malce utrujen. Udeležbo na takem

pohodu bi priporočil vsakomur, saj tam spoznaš prijateljstvo in sloglo med vsemi udeleženci. Če se mi bo še kdaj ponudila priložnost za podoben pohod, se ga bom z veseljem udeležil.

Tomi Gavrančič,
lit. dop. krožek OŠ
dr. France Prešeren
Ribnica

Moje razmišljanje o vojni

Od zadnje vojne, ki je takrat zajela ves svet, je minilo 38 let. Tudi naša država je bila v tistih časih vpletena v vojno. Mi mladi vemo, kako težko je bilo včasih, samo po knjigah in pripovedovanju starejših. Čeprav si težko predstavljam, kako je bilo, vem, da ne bi bilo prijetno, če bi se vojna ponovila.

Hrumenje letal, ostri žvižgi se razlegajo po ulicah. Ljudje preplašeno bežijo v zaklonišča. Samo deset minut oglušujočih eksplozij in domovi ostanejo le ruševine. Stežka odprejo vhod, v katerega se je že skoraj popolnoma zasulo. Zasliši se jokanje, obupani obrazi. Nemo obstanem pred svojo hišo:

»Le kje so moji?«

Toda neme, ožgane stene mi ne dajo odgovora.

»Zakaj je vse to potrebno? Toliko truda, da smo zgradili vse tovarne, domove, šole, sedaj pa se vse takole uničuje.«

Lačen in prezebel sem se zatekel nazaj v zaklonišče, kjer so ravno kuhali večerjo, ki je bila zelo skromna.

To je moje razmišljanje o vojni in mislim, da vsi vemo, da ni hujšega kakor je vojna. Želim, da bi vedno živel v miru in da bi vojne obstajale le v knjigah.

Jože Kozina, 8. d
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Moja najljubša žival

Moja najljubša žival je pes. Imamo ga doma. Je velik, sivo rjav, po vratu pa tudi bel. Ko pridem iz šole, me vedno ljubeznivo pozdravi z laježem. Veliko psov imajo tudi pri stari mami. Pred mesecem dni je Greta, tako je ime psici, skotila dva lepa psička.

Zelo rada se igrata. Skačeta okoli nog in vlečeta za hlače. Imata tudi brate in sestre. Eden bratov je tudi naš Kondor. Potem so še Đugan, Linda, ki je stara komaj pol leta. Imela je brata prav toliko starega, kot je ona, a je po dveh tednih umrla, in tudi še druge, ki zanje sploh ne vem. Greta je namreč stara prav toliko kot jaz ali še več. Zdaj, ko je prišla v naše kraje steklina, bi jo že ubili, če ne bi imela mladičkov. Je pa zelo vesten čuvaj.

Tako je neko sobotno jutro odšla v gozd, ki je v bližini hiše. Dolgo je ni bilo nazaj. Ko se je stric ozrl proti gozdu, je videl, da gre Greta počasi in šepaje ter vsa krvava proti hiši. Stric se je prestrašil, kaj bo z Greto, ker jo ima zelo rad. Steče iz delavnice in ji gre naproti. Ko sta prišla domov, so jo umili in ji namazali rani z zdravilom. Imela je globoko rano na zadnji nogi. Bila se je tepla z medvedom. A jo je zelo dobro odnesla, ker je imela le dve rani: eno na gobcu, drugo pa na nogi. Dolgo časa je šepala. In dobivala je najboljšo hrano. Tudi čokolado so ji dali. Od takrat je zelo shujšala in ni več tako lepa kot prej. Je čistokrvna šarplaninka. A Kondor je že križanec med kraškim ovčarjem in šarplanincem.

Anelka Gornik, 5. b
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Stara mama

Včeraj sem bila na obisku pri stari mami. Bolna je in leži v postelji.

Bili sva sami in se pogovarjali o vsem mogočem, tako da je najin pogovor zašel celo v njeno otroštvo. Jaz sem jo spraševala o tem in onem, ona pa mi je odgovarjala.

Ko je govorila, kako je bila takrat in takrat srečna, kar pa ni bilo velikokrat, sem jo vprašala, kdaj je bila resnično najbolj srečna.

Ni dolgo premišljala:

»To je bilo takrat, ko sem svojega otroka rešila smrti. Tako je bilo: Ivan je bil zelo poreden deček, vedno je nagajal. V jeseni, ko je bilo že kar precej mraz, sta se s prijateljem odpravila kopat. Jaz tega nisem vedela. Seveda se je prehladil. Bil je tako bolan, da so vsi zdravniki že skoraj obupali, da bi ostal živ. Pa vendar je. Vsak dan sem ga vozila v Ribnico, da je dobil injekcijo, ker zdravnik ni hotel k nam. Menil je, da se ne splača. Po dveh tednih se je Ivan malo opomogel. Neskončno sem bila vesela,« je rekla s solznimi očmi.

Pogovarjali sva se naprej. Med drugim sem jo še spraševala, kaj je bil njen največji dosežek v življenju. Malo se je zamislila, potem pa izjavila:

»Kaj sem dosegla? Tega nisem nikoli razmišljala, pa vendar mislim, da je moj dosežek enak kot vsake druge matere. To je, da svoje otroke spraviš do lastnega kruha. To je težko. Zame je bilo še posebej, ker mi je mož zgodaj umrl. A obenem je to tudi najlepše, kar ženska doživi v svojem življenju.

Mislim, da je to zares največja sreča in največji dosežek, ne samo za mater, tudi za očeta, še posebej, če je družina revna.«

Marija Lovšin
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Moj kraj

Moja rojstna vas Rakitnica je majhna vasica strnjena med gričke. V tej dolini teče majhna rečica, ki ob večjem deževju prestopi bregove in poplavi travnike in polja. Ta voda pa stoji toliko časa, dokler ne ponikne v rupe pod zemljo, ter se prikaže ven v Ložinah. Nekoč so v tem jezeru živeli raki in po tem je vas dobila tudi ime.

Najraje si ogledujem stari mlin ob rečici. Pred leti je bil velikega pomena. Mlel je po cele dneve in noči. Iz njega so gospodinje prinašale domov lepo pšenično in koruzno moko, da so skuhale žgance ali pa spekle kruh.

Danes stoji ta mlin zapuščen. Počasi je začel razpadati. Dež in sneg pa tudi voda, ki ga večkrat zalije, so mu skoraj razdrli streho. Postala je votla. Hudi vetrovi so ga vedno bolj uničevali. Tudi mlinsko kolo in jez sta začela razpadati. Zaradi starosti in zapuščenosti se je mlin nagnil in mu preti nevarnost, da se bo podrl.

Gospodar, ki je ta mlin tako zvesto ljubil, ga ne obišče več. Do njega so se zarastle poti.

Današnji časi so drugačni, kot so bili nekoč.

Anica Vidervol, 6. c
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Deveto pevsko srečanje

Zveza kulturno umetniških organizacij in kulturno umetniško društvo France Zbašnik Dolenja vas organizirata že deveto tradicionalno srečanje pevskih zborov. Srečanje bo v soboto, dne 28. maja zvečer v DC 16 v Dolenji vasi, kakor so bila tudi vsa dosedanja.

Na pevsko revijo so vabljeni vsi pevski zbori iz občine Ribnica: Lončar, mešani zbor Ribnica, kvartet Vre, nonet Vitra, Slemenca, mladinski in moški zbor Sodražica, Lovci in Donit Sodražica, KUD Ivan Prijatelj Zapotok, Loški potok, iz Kočevja pa pevski zbor DKUD Svoboda in nonet Rog.

Novost pri letošnji pevski reviji bo tudi sodelovanje modne revije, kakor je že bilo na prvih treh srečanjih. Sodelovanje so obljubili radovljiska Almira, Sukno Jurjevica, Trikon Kočevje, Nama Kočevje. Pridite, splečalo se bo.

PRVI OBČINSKI AVTOBUS pred dvajsetimi leti, slikan v Sodražici, je imel predvsem na skrbi prevoze otrok v šolo. Nova šolska organiziranost je tedaj že nekaj let narekovala prevažanje otrok v oddaljene šole in iz skromnih začetkov smo v občini prišli do tega avtobusa. Kasneje je prevoze prevzel Sap in danes so šolski prevozi v izobraževalni skupnosti ena od velikih postavk, saj se približuje že petim milijonom dinarjev letno. To pa je že problem, o katerem v sklopu celotne porabe zadnje čase razpravljajo skupščine interesnih skupnosti in 11. maja tudi občinska skupščina.

ZAHVALA

Ob smrti moža
in očeta

JOŽETA SELŠKA

se zahvaljujemo osebjem Zdravstvenega doma Ribnica za nesebično pomoč v času njegove bolezni. Hvala vsem sosedom za nesebično pomoč, ki nam je bila v teh težkih trenutkih še kako potrebna. Zahvaljujemo se obema govornikoma, tov. Rusu in tov. Gradiču za besede slovesa, pevcem ter vsem, ki ste se ga spomnili med boleznijo in mu ob slovesu poklonili zadnji pozdrav.

Žena Dana,
sin Jože
in hči Irena
z družinama

ČLOVEKOVA ANATOMIJA

Deseto poglavje:

Nos

Nos ima človek predvsem zato, da z njim zaradi lažje hoje pred seboj pluzi zrak. Da se pa ne bi človek tudi zaradi tega preveč obremenjeval, je izumil avto. Toda to mu dosti ne pomaga. Ko se z njim zaleti v kandelaber, je nos v prvi bojni liniji, razbije vetrobransko steklo in je v nastanku tako poškovan, da ga morajo popraviti mehaniki v kliničnem centru.

Nos je montrian na sredini obraza, to pa zato, ker z ozirom na svojo funkcionalnost to častno mesto tudi zasluži.

V človekovem nosu — tako kot v praščjem — sta zvrtni dve luknji, zaradi katerih si otroci že kmalu po rojstvu pridobijo časten akademski naslov »smrkavec«. To je zelo pomembno in važno za industrijo robcev, ker bi brez »smrkavcev« ostalo na tisoče ljudi brez dela, služba socialnega skrbstva pa bi prišla finančno na boben.

Vsak človek ima po svoje oblikovan nos.

Zaradi tega je oblikovni asortiman nosov zelo pester. Nosovi so dolgi, kratki, špičasti, tumasti, vdrti, kljukasti, zviti, boksarski in še tako naprej. Dolenjci imajo rdeče, kroniki pa kufraste nosove. Če nos izpostavimo mrazu, pomodri, če ga soncu, se olevi.

Zunanji del nosu ima še mnogo odgovornih funkcij. Ena izmed njih je tudi ta, da na gasilskih in podobnih veselicah varuje človekovo glavo pred nasprotnikovimi udarci, ker deluje kot odbijač. Res je ta odbijač drugi dan strašno zabuhel in boleč, toda njegov lastnik postane z njim najbolj popularna oseba na vasi. To pa tudi nekaj velja.

Nos ima človek tudi zato, da ga nekdo lahko za njega povleče. Tako npr.: punca fanta ali pa obratno. To res niso lepe in zdrave poteze, ampak boleče. Za njihovo okolico so pa strašansko zabavne. Tudi notranji del nosu ima določene in odgovorne funkcije. To je neizčrpen rudnik tako imenovanega smrklja, ki nam mnogokrat povzroča težave. Skozi notranji del nosu se tudi pljuča oskrbujejo z osnovno surovino za njihovo obratovanje — z zrakom. Če se

luknje v nosu zapacajo, potem preskrbo pljuč z zrakom prevzamejo usta.

Pravijo, da imajo policijski psi najboljši voh. Na splošno to drži, vendar jih pa človekov nos v nečem le prekaša. Policijski pes s svojim smrčkom ne more izvohati, kateri mož vara svojo ženo z drugo in obratno. Človekov nos pa to kmalu zavoha in se v tem oziru pred njim lahko skrijejo vsi cucki na svetu.

Prihodnjič: ZADNJICA

Za Rešeto piše Urban

Naj še dougu, ku s'm najkaj napisou z' Inlesou cajt'ng, pol s'm s' pa rjeku, zakaj njab' nepisou še kaj ze naše Rešjatu, ku zmeraj praujo, da naj dopisujemo, de

buodo tu cajt' nge od nas us'h. Pa s'm rjeku, prou, pa naj buo, de ne buodo pisal' u Rešjatu zmjeraj an' in ist' l'dje.

Tülku je nouga p'r nas, de ne vajm, kaj b' tanajpraj nepisou. Kar uzjeu s'm svinčnik u ruoke, saj perjesa toku naj s'm muogu, ku naj u trgovinah tinte z' dob't in buodo u šulah glih zdaj spjet ne tab'lce pisal' ku učas'h. Tanarv-ječja rajč je zdaj u Rib'nc' s kofjetam, pa glih zdaj, ku smo se že skoraj nevađl' b't brez njaga. U štaciunah ga naj ze dob't toku ku še marsikaj družga in smo rjakl' kar naj, tünd' vojska ne uzame, pa je dobru. Zad'nč me je muja poslala u štaciuno najkaj küp't, pa ku s'm pršu u štaciuno, s'm pozabu, kaj m' je naročila, pa s'm pünc' rjeku, naj m' dajo pa kaj poduobn'ga, ku že naj s'm najdu, kaj muorem küp't.

Pa vajste, de tünd' kaj poduobn'ga najso imajl'?! No, zad'nč je an Potuočan netlaču u aržete ane dva al' tri pakl'čke kofjeta, pa šu k Bjertk' u štarijo in kazou kofe, č's de ga je u štaciun' dobiu. Prec je bla štarija prazna, pu Potuočanu pa u štaciun'. Pol je šu ta še u Traun'k ne Inles s tist'm kofjetam in us' so tjakl' u štaciuno ne Hrib, pa so trgovca skoraj s hlač strjesl', ku naj dau kofjeta. Nekokr naj muogo dopovajdat, de ga najma. No, u Ribnc' so se drugač znajdl', pa so u fabrikah rastaljal' dajloucām po pu kile kofjeta (ne ITPP in ne Žič'nc') al' pa kar cajlo kilo (u štaciun'). Zda je pa tam, kjer kofjeta najso taljal', cajla rajč ejžez sindikat, zekaj ne zrihta kofjeta, de tak sindikat naj

n'č vrad' n k' n'č ne zrihta in toku nepraj. Pa je naš sindikat useanu najkaj zrihtou, nou dajloun' čas. Naj dougu t'ga, ku smo šl' z dajloun'm časam nepraj, pa naj blu dobru, k' je biu zütraj še preveč dan in je z' popoudne ostajalu premalu cajta, pa so rjakl' l'dje, de b' blu bulše praj z'čet dajlat in b' imajl' popoudne z' po nivah, z' druga dajla in kar toku več časa in so strašnu rezgrajal' in se jezil' in p'rtisln' ne Lapajnetā, de je dovolu z'čet dajlat ob šjast'h zütraj. So an' djal', de je tu strašnu vjal' k problem, drüg' pa, de b' blu p'r nas jaku fajn, če b' biu samo ta

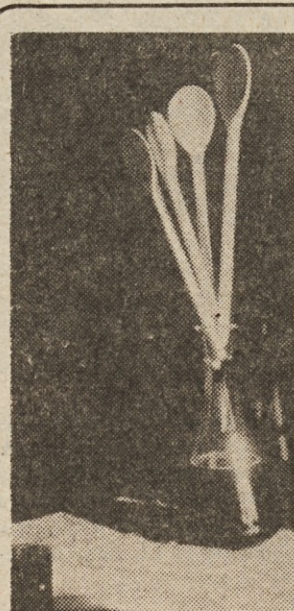
problem in n'č drüg'h. SO tünd' rjakl', de tünd' referendum ne buo ratou, če ne buomo žih ob šjast'h z'čjel' dajlat.

Saj rajs, referendum. Tu je velika rajč u cajl' občin'. Tülk an'h sestanku je, pa majnde še premalu, ne katjer'h se naj b' pogovarjal', kaj buomo s samoprispevkām u pjat'h lajt'h nerjedl'. Zad'nč s'm biu ne an'm zbor' voliuu u Ribnc', pa nas je blu manje samu devjet skupaj s tist'm z občine. Smo se kar lepu pomajnil' in s'm vidu, de boumo s samoprispeukām kar dost' nerjedl', če buo le ratou. Kar dost' stvari je predviden'h, pousod po občin'. U Suodrašč' nou vrt'c, rib'nšk'ga boudo povječal', k' naj več placa ze majhne otroke in se jih zetu sploh ne splača dajlat, u Lončarij' se pa umrt ne splača, ku najmajo kam tamrtv'h pokopavat in boudo dajlat' nou britaf. Use tu je rajs potrajbnu pa še mars'kaj družga. Potuočan' b' rad' bulšo cajsto, saj je zdaj taka, ku b' se po lujtrah vozu. Pa vodovod', kanalizacija, še drüge cajste, štacion z' autobuse u Rib'nc' in toku nepraj. Use tu nucamo in skoraj z' use vajmo, da ne buo ratalu, če ne buo samoprispeuka. Samu t'ga ne razumem, k' je tülku l'di, k' ne pridejo n' sestan'k, pol pa po štarijah tüljo, de n'č ne vajo, de najmajo še z' živ't, pu plače pa zepijejo. No, jest misl'm, de buo useanu ratalu, saj b' blu rajs h' du, če njab', n'hče pa zetu njab' biu n'č b'l bogat.

Tülku z' ankrat, drüg'č buom pa spjet kaj nepisou, če buodo tajl' in če se buo še kaj zgudlu. Urban

REŠETO

Glasilu socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 3.500 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, odgovorni urednik, Stane Kromar, glavni urednik, Karel Oražem, Viktor Pogorelec, Ivan Petrič, Alojzija Zakrajšek, Janez Mihelič, France Lapajne, Stanko Rus, Janez Bambič; tehnični urednik: Uroš Bregar. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Priprava za tisk: Dnevnik — IBM. Tisk: tiskarna Ljudske pravice Ljubljana

Ribniški šopek — tihožitje. Saj — in vino veritas.